

מורח חדש (אי קלט)
תאריך יציאת מלחמה בשנת התשנ"ז
הקוד: ר"מ. מרפון התארי: דוד שן
המחיר: שורה חדש בל"מ ח"א רח הנגב 11.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Golda Méir holnap indul az UNO-közgyűlésre

Utközben a külügyminiszter kiszáll Párisban -- Nagy vita a minisztertanácsban a szombati autóbusszközlekedés körül -- Ben Gurion szabadságra utazott

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Golda Méir külügyminiszter holnap a „Theodor Herzl” hajó fedélzetén, Franciaországot utbaejtve, Amerikába utazik az UNO közgyűlésére. Párisban a külügyminiszter tárgyalásokat folytat majd a francia kormány vezetőivel az UNO-közgyűlés napirendjével kapcsolatban, míg Amerikában kísérletet tesz arra, hogy Dulles külügyminiszterrel találkozzék.

ügyi helyettes államtitkár, póttagjai: Jozsef Avidar moszkvai nagykövet, Mordecháj Kidron, az izraeli UNO küldöttség állandó helyettes vezetője, Tuvia Arázi perui követ, Sabtaj Rózen külügyminisztériumi jogtanácsos és Arthur Liberan, az UNO-küldöttség állandó tanácsosa.

A. Gundi, Cvi Neeman és dr. Eliezer Japu sajtótiszt. A hivatalos közlemény szerint az UNO-küldöttséghez még további három Kneszet tagot csatolnak tanácsosi minőségben espedig egyet az Achdut Avodá, egyet a Mápám és a harmadikat a nemzeti vallásos párt részéről.

kifogásolta, hogy Karmel közlekedésügyi miniszter kifejezetten arra „buzdítja” a Dan-kooperatívát, hogy szombat esténként a csillagok feljövetele előtt indítsa az autóbusszait. A vallásügyi (Folytatás a 2-ik oldalon).

A minisztertanács tegnapi ülésén Golda Méir átfogó külpolitikai beszámolót tartott és ismertette az UNO öszi közgyűlésén szereplő problémákat. A külügyminiszter amerikai tartózkodása alatt az izraeli UNO-küldöttség élén fog állani.

Jugoszlávia továbbra is független marad minden külső befolyástól

Selwyn Lloyd visszakerkezett belgrádi tárgyalásairól

London (Reuter). Selwyn Lloyd angol külügyminiszter négy napos jugoszláv látogatása után tegnap visszatért az angol fővárosba. — A londoni repülőtéren Lloyd annak a biztos reményének adott kifejezést, hogy Jugoszlávia meg akarja őrizni függetlenségét. Valószínű, hogy Jugoszlávia bizonyos kérdésekben egyetért a Szovjetunióval, de önállóan dönt külpolitikai kérdésekben és nem akar beavatkozni más

államok ügyeibe. A belgrádi tárgyalásokon — mondotta — nem fogadtak el semmiféle kézzelfogható határozatot és nem is voltak nézeteltérések a két állam között, mert a megbeszélések főként eszmecsere jellege voltak. A két állam baráti kapcsolatot tart fenn annak elismerésével, hogy nem ért egyet minden kérdésben.

Pineau fegyvert kért Izrael részére

Aba Even is erről fog tárgyalni Dulles amerikai külügyminiszterrel

Washington (Reuter). — Christian Pineau, francia külügyminiszter szombaton délután megbeszélést folytatott Foster Dullesszel. — Az amerikai külügyminiszter magánlakásán lefolyt megbeszélésen résztvett Hervé Alphand, Franciaország washingtoni nagykövete, valamint az amerikai külügyminisztérium több magasrangú tisztviselője is.

zelkeleti államok kegyeiért, amelyek még nem vállaltak kötelezettséget valamelyik nagyhatalommal szemben. Kairo (ITIM). — Sukri el-Kuatli szíriai elnök tegnap kijelentette, hogy Szíria és a Szovjetunió között semmiféle titkos szerződés nem jött létre. Szíria elsősorban az arab államokkal akar szoros kapcsolatot teremteni s nem fogja megengedni, hogy kívülről beleavatkozzanak belső ügyeibe, mint ahogy maga sem akar a hidegháború részese lenni.

legyen. Kuatli végül kijelentette, Szíria politikai, gazdasági helyzete kielégítő. Moszkva (SIMA). — A Pravda tegnap newyorki, londoni, kairói és damaszkuszi forrásokra hivatkozva azt állítja, hogy Loy Henderson tervet készített Törökország, Libanon és Izrael megbíztaival, hogy ez a három állam megtámadja Szíriát. Henderson ígéretet kapott Iráktól és Jordániától, hogy határcsúszásokat fognak provokálni Szíriával, mire Törökország és Izrael fegyveres támadásba kezd. A lap még hozzáfűzi, hogy a török kikötőbe több hajórakomány fegyver érkezett Törökország és Jordánia számára.

Szauz király elutazott Libanonból és Németországba repült

Cáfolják, hogy a szíriai határ közelében találkozott volna Kuatli elnökkel is

Beirut, (AFP). — Szauz király tegnap reggel repülőgépen elhagyta Libanont és Németországba repült. A király magánrepülőgépét használja, míg 25 tagú kísérete másik gépen követik. A király közölte, hogy október 10-én Németországba való visszatérése után újra Beirutba látogat, ahol három napig marad. A hivatalos közlés szerint Szauz a fogát fogja kezelteni Münchenben.

zött volna Kuatli elnökkel, cáfolják. A megbeszélések a Szíria és a Szovjetunió között megkötött egyezménynek az amerikai kormányra, valamint az arab államokra tett visszahatásáról folytak. A Libanon és Szauzia közötti tárgyalásokat diplomáciai körökben úgy jellemezték, hogy a két ország egyetért Szíria függetlenségének és területi épségének megvédésére kérdésben és elítéli az erőszak esetleges alkalmazását a jelenlegi szíriai kormány ellen.

Beirut rövid látogatása alatt Szauz király Camil Chamoun köztársasági elnökkel, Szami el-Szolh miniszterelnökkel és Charles Malik külügyminiszterrel tárgyal, ezenkívül pedig konferenciát tartott Szauzia damaszkuszi, beirut, bagdadi és ammani nagyköveteivel, valamint Jordánia és Egyiptom libanoni nagyköveteivel. Közben telefonon beszélgetett Sukri el-Kuatli szíriai elnökkel, az utóbbi kérésére. Azt a hírt, mihna Szauz a szíriai határ közelében személyesen is találkozott mára.

EGY MONDATBAN

Nuri Szaid volt iraki miniszterelnök Londonból Isztambulba utazott, ahol találkozik Feisal királlyal.

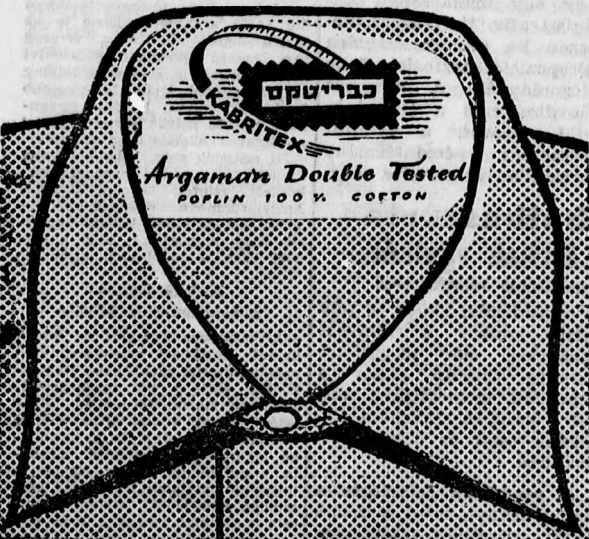
Husszein jordániai király kíséretének szóvivője megcáfolta azt a hírt, hogy a király még e héten visszatér Ammanba, mert szeptember 15-ikéig Madridban marad.

A Szovjetunió közölte Pakisztánnal, hogy a Biztonsági Tanácsban vétőt emelt minden olyan Kaszmirt érintő határozat ellen, amely UNO-karhatalom kiküldésére vonatkozna.

A 18-ik atomrobbantás

Nevada, (Reuter). — A nevadai sivatagban tegnap megtartották az idei 18-ik atomrobbantási kísérletet. Vakító sárga fény csapott elő a pusztaságból és egy perc múlva 800 kilométer magasságba hatalmas gomiba alakult barna felhő képződött. A megfigyelők, akik 72 kilométer távolságból nézték a kísérletet, ötezer tonna TNT hatóerejével nasonlították össze a robbantást. Az anankidején Hirosimára dobott bomba 20.000 tonna TNT robbanóerejének felelt meg.

A robbantás plasztikus légkömbben történt, amely 650 méterre emelkedett. A robbanás után a légi haderő 11 gépe szállt el a kísérleti terület fölött, hogy különböző adatokat gyűjtsenek.

Nem kell vasalni férfi, női és gyermek ingeket

MEGDUPLÁZZUK A TERMELÉST
A KABRITEX ARGAMAN DOUBLE TESTED férfi- ingek iránti nagy kereslet arra indított minket, hogy megkettőzzük a termelést. Néhány napon belül felüljárnak a kifogyott készletek és a nagyközönség újra vásárolhatja KABRITEX ARGAMAN DOUBLE TESTED férfingjeinket.
● Teljes garanciát vállalunk minden ingért.
● Figyelje védjegyünket. Őrizkedjék utánzatoktól
● Az egyetlen férfing az országban, amely angol patent szerint készül.
CSAKIS KABRITEX ARGAMAN DOUBLE TESTED férfingeket kérjen, amely minden férfidivat-üzletben kapható. Az egyedüli gyárosok az országban:
FÉRFIGYÉK: „Hánasher” Halbasa Ltd. Salame-út 44., Tel-Aviv. Telefon: 83301.
M. Klagsbrun, Haifa, Jaffa-út 86. Telefon: 67768.
NŐI BLUZOK: M. Stiglitz, Jeruzsálem, King George St. 7. Telefon: 5987.
GYEREKINGEK: Renova Ltd., Tel-Aviv, Herzl-u. 61. Telefon: 83653.

„Mini-golf” - Izraelben

Rámát-Gánban, a Gálé Gil mellett, a strandtól különálló területen rövidesen megnyílik az ország első „Mini-golf” pályája. Szak képzett oktatók és a játékhöz szükséges eszközök állanak az érdeklődők rendelkezésére. A Gálé Golf vezetősége rövidesen golfklubot állít fel és versenyeket rendez.
A Mini-golf, amely az utóbbi időben meghódította Európát és Amerikát országait, érdekesítő népi sport minden korban lévő férfiak és nők számára.
Egy-egy játék háromnegyed óra hosszat tart és az nyar, aki a 18 különböző akadállyal teli pályán a legkisebb pontszámmal fejezi be a játékot. A játék izgalmas, de nem erőlteti túl a játékost és így alkalmas nemcsak a fiatalok, hanem az egész napot munkahelyen töltő közönség számára is.

Folyik a rakétaverseny Kelet és Nyugat között...

A ballisztikus lövedék, amelyről oly sok szó esik ezekben a napokban — olyan nagy hatótávolságú, földről kilőtt rakéta, melyet területi célpontok ellen alkalmaznak, s melynek röppályája ágyúgolyóéhoz hasonló, Minél távolabbi célpont ellen irányítják, annál magasabb régiókba kell felhatolnia röppályája kezdetén, eltérően a légszivórendszerű (lökhatásos) motorral felszerelt közönséges, irányított rakétától, melyeknek szükségük van az atmosféra oxigénjére.

AZ AMERIKAI ELMARADTAK

Már a múlt év elején tudódott, hogy az oroszok sikeres kísérleteket hajtanak végre egy közepelteljesítményű ballisztikus rakétával, melynek hatótávolsága 900 mérföld (1500 km). E hír hatalmas visszhangot keltett az Egyesült Államokban és számos súlyos bírálat érte az amerikai hadügyminisztériumot, a rakétafejlesztési módszerek hiányosságaiért. Az oroszok hat hónapon keresztül, egyre sürűbb időközökben hajtottak végre rakétakilövési kísérleteket s ebből az amerikai szakörök arra követték, hogy ez a rakéta bizonyos újajta irányító szerkezettel működik.

Az amerikai hadügyminisztérium valamint a Nemzeti Honvédelmi Tanács 1956 őszén hivatalosan is tudomásul vette az orosz ballisztikus lövedék létezését. Nyilvánosságnak szülő nyilatkozat először Stewart Pimington szenátor ajkáról hangzott el az ügyben, aki egy televízió-beszéde során kijelentette: „az oroszoknak sikerült olyan ballisztikus lövedéket előállítani, amelynek hatótávolsága többszáz mérfölddel meghaladja a miénket.”

Ebben az időszakban az amerikai kísérletek pusztán 2-300 mérföldes távolságot elérő rakéta előállítására vezettek, ami körülbélül a második világháborúban alkalmazott német V-2 teljesítőképességével egyenlő.

NEMET SZAKTÖRÖK MINDKÉT OLDALON

Amióta a Pentagon és a

A BNE HERZL közleményei:

1957 szeptember 9-én, hétfőn, kártyával egybekötött künbetűt tartunk a Savoy szálló kerthelyiségében. — Vendégeket szívesen látunk.

Szeretetszöveg küldését magyarországi hozzátartozó részére elintézzük. Előjegyzhetők klubnapjainkon a titkárságnál és a Heládén optikai szaküzletében. Tel-Aviv, Allenby 96. A haifai és környékiek részére: Fischer Károly porcelánüzlet, Haifa Herzl 65.

TAKARÉKOSKODJÉK és NYER

HAVI 10 pontot TAKARIT MEG

6% KAMATOT A MEGTAKARITOTT ÖSSZEG UTÁN

40.000 pontot A RÖZGÍTETT MIKE AMAMI KÖTVENNYEL TAKARÉKBETÉTSZÁMLAJAHOZ

BALESET ELLEN 1000 pont ÖSSZEGBEN

BANK EREC JISRAEL BRITANIA

TEL-AVIV JERUZSALEM HAIFA NATANJA

18 Uj Kelet 1957 IX 9

Nemzeti Honvédelmi Tanács igazolt tényként kezelte a szovjet ballisztikus lövedék létezését — maga Eisenhower elnök vette kézbe a rakétafejlesztés ügyét. Utasította a hadügyminisztert, és a kísérletek irányításával megbízott tábornokot, hogy havonta készítsenek jelentést az elért eredményekről. Gyorsított ütemben folytatták a kísérleteket az Atlas típusú lövedék tökéletesítésére, s erre a célra külön telepet építettek a sandiegoi repülőgépgyár mellett. Az Atlással június 11-én hajtották végre az első kilövési kísérletet — de sikertelenül...

Ezen túlmenően széleskörű tervek dolgoztak ki közép- és nagyteljesítményű ballisztikus rakétatípusok előállítására. A Gleen-Martin repülőgépgyár, a Colorado államban lévő Denwerben hatalmas, 500 munkást foglalkoztató üzem épít, ahol új, kontinensközti rakétatípust építenek. A légitör és a flotta közös erőfeszítései teszik a Redstone-típusú rakétából továbbfejlesztett „Tor” ballisztikus lövedék előállítására. Ugy látszik a flotta és a légihaderő parancsnoksága nincs megelégedve a német szakértők teljesítményével, akik a Redstone-t terveztek s akik a háború alatt a Balti tenger partján lévő Wermündeiben lévő német rakétakísérleti telepen működtek. Ez a telep, egyébként az oroszok kezére jutott, s a német szakértők legnagyobb része most a Szovjetunió számára dolgozik.

Ugyanakkor azonban tény, hogy a Redstone a legtekintélyesebb amerikai rakétatípusok egyike s a jövőben a messzehordó ágyúk szerepét fogja betölteni az amerikai hadseregben. A 21 méter hosszú rakéta atom robbanófejével van felszerelve s még 1953-ban kezdték kísérletezni előállításával, a hadsereg floridai kísérleti telepén. Ezek a kísérletek nagyban elősegítették a Jupiter-típusú, 2400 kilométeres hatótávolságú ballisztikus rakéta megkonstruálását, amelyet épp ezekben a napokban próbáltak ki sikerrel.

6900 METER MASODPERCENKENT

Az amerikai légitör hosszabb idő óta folytat kísérleteket egy új típusú kontinensközti rakétával, melynek hatótávolsága több, mint 5000 kilométer. Az első kilövési kísérlet nem járt sikerrel, mert kitűnt, hogy az irányító szerkezet az első 1600 kilométer után felmondta a szolgálatot. Ennek ellenére megkezdtek a rakéta

tömeggyártását, mivel biztosságos abban, hogy az irányítóberendezés hiányosságait rövid időn belül kiküszöböljük. A 22 méter hosszú, nyílalaku szárnyakkal ellátott rakéta atom, vagy hidrogéntöltet vizsgálatára, s noha hatósugara egyenlő egy lökhajtású bombázóval, előállításuk 95 százalékkal olcsóbb.

Az orosz siker után egyre inkább az a vélemény alakult ki Amerikában, hogy az Egyesült Államoknak minden anyagi és tudományos erőfeszítéssel arra kell összpontosítani, hogy legelőször a Szovjetuniót a maximális teljesítményű, 8000 kilométernél nagyobb hatótávolságú ballisztikus lövedék előállítására. Ezt a célt szolgálja az Atlas típusú rakétalövedék fokozott ütemben való fejlesztése. Ez két egymás fölé épített rakétából áll. Az alsó rakétában van a motor, amely hatalmas sebességgel röpti a lövedéket a megfelelő távolságra. A felső rakétában van az irányító szerkezet és a robbanótöltet (atom, vagy hidrogén). Hogy az Atlas, az óceán felett megtehesse a nyolcezer kilométeres távolságot, kilövése után 1300 kilométer magasságba kell emelkednie. Amikor pedig a hajtómotor befejezi működését, a rakétának másodpercenként 6900 méteres sebességgel kell röplnie. Ez a sebesség a hang sebességének a húszszorosa. A hajtómotor működésének megszűnté után a rakéta szabadon esik tovább, miután a hajtószerkezet már meghatározta röppályáját. Az amerikai szakértők biztosságos abban, hogy az új típusú rakéta el fogja érni a kívánt teljesítményt.

A „támadó” rakétákkal egyidejűleg készülnek „elhárító” rakéták is. Ez egyetlen hatósúlyú fegyver a ballisztikus lövedékek ellen. Az elhárító-rakéták szintén atom- vagy hidrogéntöltettel vannak ellátva.

AZ OROSZOK A NÉMETEK NYOMÁN...

Az oroszok főleg a német A-9 típusú rakétalövedéket fejlesztették tovább. Szárnyakat konstruáltak hozzá, növelték hatótávolságát és találati biztonságát. Később, ennek nyomán, megépítették az újabb típusú, 97 tonna súlyú, kétfázisú rakétát, amelynek hatótávolsága 3000 kilométer, súlya 80 tonna s motorját, folyékony oxigénben égetet petroleum által keletkező gáz hajtja. Ezután került sor a nagyhatótávolságú, kontinensközti ballisztikus rakétalövedék megkonstruálására, amelynek kísérletét már évek óta folytat. E lövedék hossza 35-45 méter, súlya 12-140 tonna, hatótávolsága több mint 8000 kilométer. Jelzése: T-3. Minden valószínűség szerint ez az a rakéta, amelyről rövid idővel ezelőtt bejelentették az oroszok, hogy sikeres próbakilövése alkalmával ezerkilő méteres magasságot és 24.000 kilométeres óránkénti sebességet ért el.

Eladó Natanján
rechov Hanegev
3 szobás lakás
Azonnal átvehető. Megtekinthető naponta d. u. 4-7 között: Málchinál, Natanja Hanegev-utca 11. sz.

HIRDETÉSEKET az és az ország összes napilapjára részére eredeti áron felvessz
WEINGARTEN hirdetőiroda és nyomda, Tel-Aviv, Hillél Hárakén 8 (Allenby mozi mögött.)
Telefon: 62030.

ÚJRA KITÖRT A KÖZLEKEDÉSI VISZÁLY TEL-AVIVBAN

A vallásos pártok kényszeríteni akarják a Dan autóbussz-társaságot a szombat betartására

Szombateste újra kiújult a közlekedési viszály a DAN autóbussz kooperatíva, valamint a vallásos pártok és Tel-Aviv városa között. Az ügyet ezúttal Mose Karmel közlekedésügyi miniszter robbantotta ki, aki pénteken tárgyalásokat folytatott a DAN vezetőségével, amelynek során felszólította őket, hogy még a szombat kimenetele előtt indítsák el a garázsokból az autóbusszokat, mert csak így válik lehetővé a közlekedés zavartalan lebonyolítása. A megbeszélés folyamán megállapították, a szombati menetrendet azaz a céllal, hogy megakadályozzák a túlszűréséget és hosszú sorokat, amelyek az utóbbi hetekben forgalmi akadályokat képeztek. Számításba vették azt is, hogy szombat este sokan utaznak Haifára és Jeruzsálembe vonattal, ezek számára is biztosították, hogy idejében bejuthassanak a pályaudvarra.

A DAN a közlekedésügyi miniszter javaslatára már szombateste visszaállította azt a menetrendet, amely életben volt a „közlekedési viszály” kitörése előtt. Az autóbusszok egy órával a csillagok feljötte előtt hagyják el a garázsukat és egy félórával a szombat kimenetele előtt már megkezdtek a város utcáin.

A vallásos pártok vezetői szombat este tiltakozásukat fejezték ki a DAN ezen lépése miatt és rendkívül súlyosnak minősítették a közlekedésügyi miniszter beleavatkozását az ügybe. Bauer telavivi alpolgármester kijelentette, hogy a Dan megszegte a város vezetőségének tett ígéretét, mely szerint szombat kimenetele előtt nem indítja el autóbusszait a garázsokból. A DAN szombati magatartásának kijáratilag „bosszantó” célzata volt — hangsúlyozta Bauer — mivel a „közlekedési viszály” kitörése óta már egy teljes órával rövidebbek a napok és a probléma már korántsem olyan súlyos, mint akkor volt. Rövidesen pedig megszűntetik a nyári időszámítást, amely nagyban megkönnyíti a DAN helyzetét is.

Vallásos körökben úgy tudják, hogy amennyiben a DAN nem lesz hajlandó elfogadni a vallásos pártok és a város követelését, Tel-Aviv városa megtorlásoként lehetővé teszi az Eged számára, hogy kiterjessze működési területét olyan zónákra is, amelyeken jelenleg csak a Dan bolygolt te forgalmat.

A szövetkezeti szektor kevesli a 4 helyet az új Iparbank igazgatóságában

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). A Hisztradrut gazdasági vállalatának testőrszervezete, a Chevrát Háovdim súlyos kifogást emelt a kormány által létesítendő Iparbank igazgatóságának összeállítására. A 15 tagot számláló igazgatóságban a Chevrát Háovdimnak két és a Munkásbanknak további két képviselőt biztosítottak. A Chevrát Háovdim legutóbbi ülésén éles felszólalások hangzottak el az ellen, hogy a szövetkezeti szektor mindössze négy helyet kap az igazgatóságban. Ezen az ülésen köztették azt is, hogy az új intézmény igazgatója, dr. P. Sinár a jövőteli társaság volt igazgatója lesz, helyettesül pedig a KKL egyik főtisztviselőjét nevezik ki. A szövetkezeti szektort felszólították, hogy egy magasrangú adminisztratív tisztviselőt nevezzen be, akinek számára kulcspozíciót biztosítanak az intézményben. A Chevrát Háovdim erre a tisztségre J. Leviátovot, a „Gml” hisztradruti pénzügyi igazgatóját választotta meg.

HABIMAH
(A nemzetközi atomtudósok összejövetelének tiszteletére.)
Párdész Chaná, szept. 10., kezd
ANNA FRANK NAPLOJA
Tel-Aviv, szept. 9., hétfő
ANNA FRANK NAPLOJA
Chedera, szept. 9., hétfő
FECSKE
A MAJUMBA PARTJAN

Uj Jiddis Színház

Bené Glickman és Zalman Kalesnikov
Even Jehuda, szept. 10., kezd
MAJN TATNSZ CHASZENE
Tel-Aviv, szept. 10., kezd
A DYBUK

Késsel ötször hátbaszúrta a miatta verekedő férfiak egyikét

„Csendélet” az egyik jeruzsálemi kávéházban

A jeruzsálemi járásbírósg tegnap tíznapos vizsgálati fogságot rendelt el egy husz éves lány ellen, akit gyilkossági kísérlettel vádolnak. A vád szerint a husz éves Juliette Chátán, péntek éjjel a harmincéves Cháchám Cádik és a 27 éves Dániel Mizráchi társaságában a Mamilla utcai „Cháviv” kávéházban volt. A két rivális lány között hangos szóváltásra került sor, ami kis idő után verekedéssé fajult. A verekedést, amelynek során a kávéház több székét is összetörték, akkor is folytatták, amikor a kihívott rendőrség már megjelent. Juliette Chátán ekkor a rendőrök szemeláttára késsel a kezében Cháchám Cádiknak esett és ötször hátbaszúrta.

A rendőrség letartóztatta úgy a leányt, mint a másik férfit, Mizráchit, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő adta a lány kezébe a kést. A bíróság a vádlott leányt elmondta, hogy másfél éves gyermeke van, aki gondozatlanul maradt otthon, tetének okáról azonban nem volt hajlandó nyilatkozni. Mizráchit bűnrészesség címen öt napos vizsgálati fogságba helyezték.

KERESSEM a 101 1-ből Kőbányán, Smuter János-térmen 1944 február 25-én május 25-ig velem volt háztársaság. Leiner Chájim, Givati Aljja, rechov 412 3.

Tel-Aviv, Jeruzsálem, Haifa közönsége lelkesen ünnepelte meg

ANNA FRANK naplója
parádés sikerű előadásait. A darab diadalútja folytatódik:

H o l n a p. **RISON LECION** fél 9 órakor
SZEPTEMBER 12. RAMAT-GAN, Rama pont fél 9-kor
Jegyek: Rechnitz, Rámát-Gán; Roccoco és Kánáf, Tel-Aviv; Gombos, Kfár Ono, Foto Naser, Petách-Tikva.

SZEPTEMBER 18. HAIFA, Orah, második előadás
Jegyek Grünbergernél, Kirját Chájimban nincs előadás. — A Kirját részére autóbusszokról gondoskodva van. — Náhariaiak részére jegyek és autóbussz-jegyek: dr. Sommernél.

Benépesedik a Makkábia-falu

Városerőtel láthatók a Makkábia-falu érkezett sportolók csoportjai Tel-Aviv utcáin, amint érdeklődve szemlelik az izleték kirakatait, az élenk autó- és gyalogosforgalmat, a nyüzsgő város mozgalmas életét. Repülőgépek, hajók szállítják a világ minden részéből a zsidó sportolók százait Izraelbe, akiket már érkezéskor perctől kezdve gondozza vesz a Makkábia nagyfelkészültségi rendező-gárdája. Elkészültek a sportolók a Rámát-Ghenben telepített Makkábia-faluba, ahol a katonaság előzetesnévelésén részesített új átrakban nyerne elhelyezést azok a férfiak, akik még nem érték el ötvenedik életévüket. Az idősöbbség, valamint a nőversenyzők a szomszédos lakóházakban, villákban kaptak szállást.

A végleges nevezések alapján 20 ország zsidó sportolójának érkezésére számít a Makkábia vezetőség. Az utolsó héten néhány távolról érkező, Braziliából, Columbiából lemondó levelek érkeztek. A rendkívüli költségek, a hosszú utazás szerepelt indokként. De lemondott a részvételről egy-két olyan ország is, amelynek csak a csapatokotokban lehetett volna megfelelően erős képviselete a Makkábiában, labdarugásban, kézilabdában. Ezek legelőször 20 főből álló küldöttséggel jelenhettek volna meg, ami érthetően nagy anyagi megterhelést jelentett volna részükre. A néhány lemondás ellenére is szépszámmal vesznek részt a zsidó versenyzők ezen a nagy szabású versenyen és amellét a legtöbb versenyzőben több kiváló versenyző indulása fogja biztosítani a Makkábia nemzetközi színvonalát.

A legkisebb érdeklődés a külföldi részéről a labdarugás és box iránt mutatkozott. Ezekben csupán 3-3 ország indulására van kilátás. A legnagyobb vetélkedés atlétikában, úszásban, asztali teniszben, súlyemelésben, tornában és birkózásban várható, mert ezekre a sportágra érkezett a legtöbb nevezés.

Itt említjük meg, hogy az atlétika legfőbb nemzetközi fóruma, a NASZ, hivatalos megbízottját, Alfréd Paulent, a holland szövetséget volt elnököt küldte ki, akinek feladata a nemzetközi versenyzőbálok alkalmazásának az ellenőrzése a Makkábiában. A Makkábiát hivatalos nemzetközi versenynek ismerté el a NASZ és úgy értékelte, mint az elismert zónaversenyeket, az Aszai-játékokat, a Földközi-tengeri játékokat, stb. A rendezésben tehát a nemzetközi előírásokat minden vonatkozásban figyelembe kell venni.

A Hápoél Tel-Aviv súlyos veresége

A francia ligabajnokság egyik legérdekesebb együttese, az FC Lens, volt a Hápoél Tel-Aviv ellenfele legutóbbi esti mérkőzésén Franciaországban. Lens főnövecsében 6:0 (1:0) arányban győzte le az izraeli bajnokot. Ez a vereség nem lesz jó ajánlólevél a telavivi holnap játszik a Hápoél a Racing csapat továbbá útján. Legelőször Paris, a francia ligában ugyan csak előkelő helyen szereplő párisi proficsapat ellen.

Itt említjük meg, hogy a Hápoél Petách-Tikva utolsó európai mérkőzését szintén holnap játszza. Amsterdamban rendezik ezt a mérkőzést az egyik holland együttes ellen. A mérkőzés után a Hápoél behajóz Tel-Avivbe útjára.

Keleti Ágnes a testnevelők között

A sokszoros olimpiai és világbajnok tornász nőveléssel formadalmosította rövid itteni tartózkodása alatt a női tornasportot. Tel-Aviv, Haifa, Jeruzsálem, Kfár Giládi voltak eddigi állomáshelyei és minden bemutatójának kiróbbanó sikere volt. Tréninget naponta nagy tömeg nézi végig és a tornászó fiatalok mohón lesik minden mozdulatát. Keleti Ágnes este a telavivi Mácháné Joná tornacsarnokában a környéki testnevelő tanároknak, valamint a katonai sportoktatónak mutatja be páratlan művészetét. Szerdán ismét a jeruzsálemi tanári testület fogja tanulságos módszerét elvezni.

KÖLCSÖNÖS IGAZOLÁS VÉGETT költészmegterítéssel keresem azt, ki Marosujvár, Dioszentmarton, vagy a Megyes-l kőházban munkaszolgálatos volt. Székely Lajos, Naharia, Amidár Hátvár 7.

Jövőévben elérjük a 100 millió tojást

Két hónapon belül megszűnik a tojásadagolás

Zeév Car földművelésügyi miniszter tegnap beszédet tartott a magán-baromfitermesztői konferenciáján és ismertette az egyezményt, amely két héttel ezelőtt jött létre a kormány és a baromfitermesztők képviselői között. „Ez az egyezmény — mondotta — másfél évre biztosítja ennek a gazdasági ágának a szilárd helyzetét és számos fejlődési lehetőséget nyit meg úgy a belföldi piac, mint a kivitel számára. Amennyiben olyan helyzet állna elő, hogy a kormány nem tud eleget tenni takarmányszállítási kötelezettsé-

gének, az egyezmény automatikusan érvényét veszti és a kormány négy hónapon keresztül fedezi a piaci ár és az egyezményben megszabott ár közötti különbséget, (abban az esetben, ha a piaci ár alacsonyabb volna). Ilyen helyzet akkor állhat elő, ha a baromfitermesztők rohamosan megnövekednek. Ezt a veszélyt azonban fokozott kivittel csökkenteni lehet. Hogy százmillió tojást tudjunk termelni, 1,6 millió dollárra és egymillió tojóstyukra van szükség. Ha százmillió tojást tudunk exportálni 2,6 millió dollár ér-

tékben, akkor 700 ezer tojóstyukkal gyarapíthatjuk gazdaságunkat. 1956-ban az ország baromfitermesztési összesen 3,5 millió tojástyukkal rendelkezett és az évi tojástermelés 650 millió volt. A tapasztalatok alapján minden remény megvan arra, hogy a jövő évben elérjük a százmillió tojásmenyisíget.

Beszéd végén az miniszter kifejtette, hogy az új településeken még nem elég fejlett a baromfitermesztés. A baromfitermesztés az ország mezőgazdasági termelésének 17 százalékát teszi ki, de állandó ingadozásnak van kitéve, mivel a baromfitermesztés legnagyobb részét külföldről hozzák be. Az új egyezmény azonban meg fogja szilárdítani ezen gazdasági ág helyzetét és biztosítani fogja a lakosság tojással és baromfival való ellátását.

A baromfitermesztők nevében A. Feuerstein szólalt fel, aki azt hangoztatta, hogy a jelenlegi tojásárak kizárólag ideiglenes jellegűek és két hónapon belül, ha megkezdődik az új tojóidény, meg fogják szűnni a tojás adagolását.

Az exponált sztrájkvezérek megválnak az Ata gyártól

Ben Gurion állítólag nyitlan Almogi mellé állott

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától). Tegnap az a hír terjedt el Haifán, hogy az Ata-gyár üzemi bizottságának titkára, J. Mandel lemond állásáról és elhagyja munkahelyét, valamint kifizeti a sztrájkvezérek is meg erősítette, Mandel azonban az újságíróknak adott nyilatkozatában megcáfolta. — Moller közölte, hogy meg egyezést jött létre a Hisztdarutal, amely szerint a sztrájkban exponált munkavezetők elhagyják a gyárat. A Hisztdarut szóvivője ezzel kapcsolatosan tegnap hivatalos cáfolatot adott ki, amelyben közli, hogy a Hisztdarut központi vezetőségében semmiféle tárgyalás nem volt Mandel üzembizottsági titkár sorsa felől és a Hisztdarut képviselői ezzel kapcsolatban semmiféle bejelentést nem tettek Hans Moller vezérigazgatónak.

Megbizhatónak tekinthető más hírforrás azonban azt állítja, hogy nemcsak Mandel, hanem a többi exponált sztrájkvezető is, akik a haifai munkástanács vonalát tartották mindvégig, megválnak az Ata-gyártól

TRAKTOROK A „RÉGISÉGKUTATÁS” SZOLGÁLATÁBAN

Olaszországban rendkívül elszaporodott az ősi sírok kifestása és a régiségek kicsempészése

Olaszországban az utóbbi időben rendkívül elszaporodtak a sírfosztogatások. Természetesen nem községek temetői helyekről van szó, hanem az etruszk kriptáiról, amelyek sok esetben felbecsülhetetlen értékű kincseket tartalmaznak. Az olasz törvények szerint minden olasz földben talált régiség az állam tulajdona és az ilyen leletek nem tarthatók magánkézben. Eppen ezért egész társaságok alakultak, amelyek ezeknek a leleteknek külföldre való csempészésével foglalkoznak.

A római rendőrség nemrégiben négyezer tárgyból álló gyűjteményt talált egy Rómában élő osztrák régiségkereskedő lakásán. — A rendkívüli értékű gyűjteményt, amely etruszk sírból került elő lefoglalták és a kereskedő ellen megindították az eljárást.

A rendőrség megállapítá-

sa szerint az etruszk sírok felfedezésében nagy része van a traktorok elszaporodásának az olasz gazdaságok ban. A traktorok ugyanis jóval mélyebben szánják fel a földet, mint az évszázadokon át alkalmazott lovatartó ekék. Így történik meg, hogy az olasz parasztok egy-egy másra bukkannak régiségekre szántóföldjeiken. Míg a kormány csak csekély jutalmat ad a megtalálónak, külföldi régiségkereskedők tekintélyes összegeket fizetnek ezekért a leletekért. Ha az olasz gazda szántás közben ilyen régiségre bukkant, eltűnneti és az új lelele alatt újra visszatér, hogy a hatóságok tudta nélkül folytassa „ásatásait”. Ezek a szak tudás nélküli „tudósok” — hozzáértők véleménye szerint — több kárt tesznek a régiségekben, mint amennyit megmentenek az utókor számára.

A MAGAS TARTASDIJ MIATT MEGOLTE VALÓFELBEN LEVŐ FELESÉGET

Az asszony nem akart visszatérni hozzá

Megdöbbentő gyilkosság történt tegnap délelőtt a tel-avivi Frishmann utca 37 számú ház lépcsőházában. A kihívott rendőrség több készszerű halálra sebzett taláta a lépcsőházban Liza Ornstein-Barder 42 éves asszonyt, akit férje, a 39 éves Aharon Barder ölt meg.

A gyilkos férj még csak kísérletet sem tett a menekülésre és felesége holtteste mellett fel akarta vágni az ereit,

az összeverődött járőrelők azoiban megakadályozták tettében. Barder csak könnyebb sérülést szenvedett és miután a mentőállomáson bekötötték a sebeit, a rendőrség letróztatta.

A gyilkosság hátteréről az ITIM tudósítja a következőket közli:

A Barder házaspár válás előtt állt, amely azonban

anyagi okok miatt nem jött létre. A rabbinátus döntése szerint Bardernek, aki a Tnuva sófförje, 300 fontot kellett volna fizetnie feleségének, ő azonban erre nem volt hajlandó és azt követelte a feleségétől, hogy térjen vissza hozzá. Miután az asszony nem akart visszamenni hozzá, többször megfenyegette, hogy megöli. Mint az áldozat hozzátartozója, Jankelevits asszony közölte, hogy Bardernél a férje többször megverte és ez volt a válás főoka.

Barderek két évvel ezelőtt házassodtak össze, de családi életük kezdettől fogva boldogtalan volt.

Az asszony egy hónappal ezelőtt szobát bérelt a King George utcában, de a férje állandó fenyegetése miatt egy hónapon keresztül Jankelevitsnél lakott. Az asszony, aki a Dizengoff utcában lévő Ilka női ruhaszalon alkalmazottja volt, vasárnap a rabbinátusra indult, hogy megérdeklődjön, hogyan áll a válási ügye. A férje minden valószínűség szerint követte és a Frishmann utca 37 szám alatt, ahol Jankelevitsné lakik, utolérte. A házaspár között éles vitára került sor, amely hangos veszekedéssé fajult. Jankelevitsné, aki a kiáltózsára kiszaladt a lépcsőházba, meglátta a férfit, aki ekkor már konyhakést tartott a kezében. Jankelevitsné megkísérelte, hogy félrelökje, de nem sikerült. A férfi több kézzel megsebesítette az asszonyt.

Az egyik szúrás, amely a nyakán érte az áldozatot, halálos volt.

A kapu előtt hatalmas tömeg gyűlt össze és külön rendőrsztagot kellett kivézenyelni, amely szétszalatta a bábáskodókat, különösen pedig a nagyszámú gyereket, akik be akartak furakodni a kapu alá. Miután a helyszíni vizsgálat megtörtént, a holttestet a bonctani intézetbe szállították.

TALÁLKOZÁS A MOSZKVAI FESZTIVÁLON

COPYRIGHT BY MAARIV

Az állami alkalmazottak felügyelősege nyilatkozik Amikam öngyilkosságáról

Az öngyilkossá lett Jiszráél Amikam haifai ügyvéd tragikus halálával kapcsolatban, — amelyről tegnap részletesen beszámoltunk — az állami alkalmazottak felügyelősege, a következő nyilatkozatot tette közzé:

Jiszráél Amikam első ízben 1948 június 20-án lépett állami szolgálatba és 1951 augusztus 31-én vált meg állásától, miután teljes végkielégítést kapott. Tekintettel cionista multijára és a mandátumidő alatt végzett közeleti tevékenységére, lehetővé tették számára, hogy három év múltán, azaz 1954 július 9-én újra állami szolgálatba lépjen a vámgazgatóságánál. Az akkori körülmények csak ideiglenes állás biztosítását tették lehetővé Amikam számára. Az utóbbi hónapokban Amikam követelte, hogy teljesjogú végleges alkalmazottnak nyilvánítsák, beleértve a nyugdíjjogosultságot is és ebbe számítsák be a postán előzőleg eltöltött hároméves szolgálati idejét. Az állami alkalmazottak törvénye nem teszi lehetővé ilyen jellegű követelés teljesítését.

Amikamnak többször megmagyarázták szóban és írásban, mi a helyzet. De ezen túlmenően is tekintetbevéve személyiségét és tevékenységét, az állami alkalm-

zottak felügyelősege lehetővé kerestett a törvények keretein belül a kérés leg-alábbis részleges teljesítésére. Augusztus elsején bizonyos korlátozásokkal, amelyek főleg a nyugdíjjogosultságra vonatkoztak, végleges állami alkalmazottnak nyilvánították. Hogy valamiképpen helyrehozzák ezt a korlátozást, magasabb fizetési osztályba tették át, mint amennyi munkaköré szerint megillette volna. — Ugylátszik azonban, hogy Amikam ügyvédet mindez nem győzte meg, noha mint ügyvédnek, tisztában kellett volna lennie a jog és törvény erejével.

Az állami alkalmazottak felügyelősege mély sajnálko zását fejezi ki Amikam tragikus halála felett.

A TEL-AVIVI MOZIE HETI MŰSORA:

ALLENBY: Oh, what strange night
ARMON DAVID: Typhon Sur
Nagasaki
CAFFON: A condamne a Mort a'esi
Echappe
CHEN: La Sorcière
DAN: Strogoff Mihály
EDEN: Boot polih
ESZTER: The Rack
MIGDALOR: Le Monde du Silence
MATHID: Albert R. N.
MOGRABI: A menyország és po-
kol között
OPHER: Riri
ORION: Bizalmas jelentés
SDEROT: Anasztázia
TAMAR: A touch of the sun
THÉLÉT: Jégűnnepe
YARON: The Unforgettable Night
ZAMIR: Ejszaka Aszoban

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

TEL-AVIV:

Munkát keresnek a HOH útján: Kirakatervező, iparművész, textil- és porcelánfestő, fűző és melltartó készítő, diétás nővér, kórházi betegápoló, perfekt gyors- és gépirónó angol, német, magyar tudással, főkönyvelő revizor, minden adminisztrációs munkába, Irvitül is tud, zenetanárnő zongoraórát ad, balett-tanár, balett- és ritmika-órát ad fel-nőttek és gyermekek részére.

Munkát kaphat a HOH útján: Háztartási alkalmazottak, két kárpitossegéd, elektromechanikus (tekercselő), 3-4 szobafestő, 3-4 épület- és bútorasztalos, gumiszívó szakember, függőlakat készítő szakember, cukrász Haifára, úgynök Irvit tudással Jeruzsálembé, elsőosztályú szalonvarrónő, vasalásos női konfekcióhoz, felsőréz-készítéshez szathoz.

Hatózott szoba új olé (nő) részére kiadó. Cím a HOH-ban. Felhívás a munkaadókhöz! Ezúton fordulunk a munkaadókhoz, hogy segítsék az új olékat munkához! Evtizedes praktisszal rendelkező szakemberek, iparosok, szellemi munkások (héber upánt végzetek is) fordulnak nap mint nap a HOH-hoz munkáért. A HOH telefonszáma: 23403; munkabejelentés reggel 8.30-tól este 6 óráig. Keresik őket a HOH útján (zárójelben a kereső neve és címe)

Bors László (Kardosék, Jeruzsálem, Smuel Hánávi Bet Chajim Chálad), Főúti Ármán kiskvárdai új olé (Rubin Henrik, Tel-Aviv, Mirjam Chásmónajit 16), Fischsaladót Kunmadarasról (Kupfer Komlós Erzsébet, Bát-Jám, Máábárá 277), Guttman, Szvarasról (Kupfer Komlós Erzsébet, Bát-Jám, Máábárá 277/b), Héber Jószef Gyönyörösről (Oppenheimné Neuwirth Elza, Bát Semes 231), Klein Zoltán, azelőtt Budapest, Múzeum krt. 35, adja le címét a HOH-ba, Dr. Dach Gézának levele van Lám Lenkéné, Jáve 19., Tel-Aviv: Müller Dávidné keresi (Brunner Jószefné, Achuzá u. 6., Bét Goldstein), Dr. Lengyel Marci fiát keresi (Pollákne, Tel-Aviv, Rámám u. 9.), Steinbergerék Rosner Olga Békéscsabáról, Tel-Aviv, Perec Chájot u. 29/a), Ullmann Frigyes (Ráv dr. E. Liebermann, Natanja, Bét Warburg 6.), Weinberger Ernő és neje Rosenthal Vált keresi (a fenti címen dr. Liebermann), Dr. Weinstockot (Klein Lajos, Atlit, Máábárá 288).

Muszosok! Komáromi MUS századadól Agh László parancsnoksága alatt, aki volt Ukrajnában, frjakok: Haifa, POB 5293 címre.

Gross Eliezer tanár héber kurzusára jelentkezni lehet a HOH-ban.

HAIFA: Gépezmechanikus és laktatos, komoly szak tudással, azonnal állást kaphat. Kor nem számít!

RAMAT-GANIÁK FIGYELMEBE

Kedden, szeptember 10-én délután 5 órakor indul Gross Eliezer tanár vezetése mellett az Ohef Sém gimnáziumban (Herzl-utca—Sderot Landau sarok)

az ÚJ HÉBER KURZUS kezdők részére. Ugyanott indul 6.30 órakor kurzus a gyengébb haladók és 8 órakor az erősebb haladók számára. — Tel-Avivban a héber kurzusok minden nap — kezdő kivételével — a Hásáchr-u. 2. sz. iskolában 5-8 között foly-
nak. Vasárnap és szerdán 8-9-ig a Járon-u. 48. sz. (Allenby sarok) iskolában Gross Eliezer külön héber kurzust vezet.

CHEDERA: Felhívás a Chedera és vidéke magyarjaira Jauvhoz!

Közvetlenül, hogy Chedera és környékére számos magyarországi menekült érkezett, akik nagy része segélyre szorultak. Ezért a közelgő nagyünnep alkalmából azzal a kéréssel fordulunk a magyar júsuv minden tagjához, hogy pénzbeli támogatásával tegye lehetővé az arra rászoruló új olé testvéreinknek Erec Jiszráél földjén első nagyünnepig méltó módon való megtartását. — Az adományokat kérjük a szokásos keddi esti beszámolóinkon (Chen-cukrázda, Egedné), vagy a következő címen átadni szíveskedjenek: Abrahámovits Sosáné, Weizmann u. 36. Gordon-étterem (nagy Tnuva mellett), Schwartz és Rimer borke-
reskedés, Chof-moz mellett.

„Jossá Ajalon (Somogyi Imre) megvárta, míg az autóbussz piros lámpája eltört a kanyarban, akkor elgarettára gyujtott. Lassan lépkedett a esendes utcán.
— Halász... — eszébe jutott az az este. Taxiban ültek Annával, bába mentek...
A kép úgy merült fel emlékeztében egy pillanatra, mint évmilliók óta kihűlt csillag sápadt derengése az űrben.
De már haza is ért. Befordult a kapun és felszaladt a lépcsőre.”

Igy végződik Abádi Ervin „BAL UTÁN” című korrajza, mely az elmúlt évek legnagyobb magyar nyelvű könyvsikere volt Izraelben.

Az asszony már ágyban volt. Olvasott.
— Nos? — kérdezte kipilantva a könyvből.
— Szegény... — mormogta Somogyi messze nézve — szegény feje...
Vetkőzni kezdett.
— Hol lakik? — kérdezte Mirjam.
— Nem tudom pontosan...
— föltámaszt. Vázholt a Mugarbi körül egy szállodában negyedik emeleti egy szobában.
— Tudsz rajta segíteni valahogy?
— Megpróbálom... persze...
amit lehet...
— Adtál nekí valamit pénzt?
— Nem akaria elfogadni...
rátkulcsoltam.
— Mennyit?
— Huszat.
Az asszony továbbolvast, de pár sor után újra felébredt.
— Ilyen volt mindig? A fronton, a fogságban is?
— Milyen?
— Ilyen... Ilyen... fél-szeg...
— Ah, stramm fiú volt...
hm... Jól megtapasztalt odakinn. Ezért ilyen, meg nagyon érz, hogy megkevese jött... ötvényemmel frunk...
gondolom ezért is.

Igy kezdődik Abádi Ervin „HÉTKÖZNAPOK” c. korrajza, mely most kerül sajtó alá.

A „HÉTKÖZNAPOK”

témája a független Izrael első tíz éve, — életünk hétköznapjaink, Az új regény főalakjai a „BAL UTÁN” főszereplői közül azok, kik „túlélték Európát” és 1948-ban, 1950-ben, 1954-ben és 1956-ban érkeztek Izraelbe.

ABÁDI ERVIN

HÉTKÖZNAPOK

című új regénye — a maga nemében első izraeli társadalomrajz — a magyar nyelvű könyvpiac szenzációja, írodalmi eseménye és minden eddigi felülmúló sikere lesz.

Kiadja: M. GROSSMANN.

1957 HÉTKÖZNAPOK SZÉPT.

Vágja ki és tegye el ezt a szelvényt — Pénzt fog érni Önnek!

Rádió

5717 Elul 13.
1957 szeptember 9., hétfő

Az izraeli rádió magyar adás
20.15 órakor a 33.3, 43.9, 407 és 460 m-es hullámhosszon hallható.
6.30: Máj tovu, 6.35: rövid hírek, 6.37: torna, 6.47: zenéléző óra, 7: hírek, 7.15: hangfelvételek, 12.20: hangverseny-lemezek, 18. énekszámok, 13.30: hírek, 17: rádió hírek, 17.05: Mose Wilensky szerzeményéből, 17.15: gyermek-sarok, 17.30: ifjúsági műsor, 18: Haydn: Trombita-verseny; Dvorsák: Szimfónia, G-dúr, 19: hírek, 19.15: néptánok, 20.30: könnyű melódiák, 21: hírek, 21.30: „A függöny felgördül”, 22.30: Szerzemények fűvös hangszerekről, 23: hírek.

A hűdreser műsora:
18.35: Héber dalok, kivánság-műsora, 19.10: közlekedési meggyedóra, 19.25: könnyű zene, — 20.15: „Estesillag”, 20.15: zenélő fejtű, 21.15: Sosáné Dámári énekel, 21.30: Rossini: „A tolvaj szarka”, — nyitány, Moutssorov: „A rabszolgák tánc”, Rimski Korsakov: „Szerhazede”.

Jiddis műsora
18.15: zenélő bevezető, 19.19: hírek, 19.30: zeneszámok, 19.45: előadás.

Ügyeletes gyógyosztartók
Tel-Avivban 19-24 óráig
Dr. Schwartz, Allenby 17., 261, 24-553, Moskovitz, King George 43 tel. 62-650, Jaffa, Ben Jehuda 42, tel. 24-543, Dr. Michlin, Allenby 112, tel. 3253, Malkabi, Schumat Malkabi Hechadusa, tel. 67-387, Glinka, Jaffa, 4-es utca 19., tel. 83-429 (23 óráig).

1957 IX 9 Új Kelet 7

Rechovotban megnyílt a nemzetközi atomkonferencia

Ben Gurion miniszterelnök beszéde a tudomány és a politika világtörténelmi viszonyáról

Tegnap este nyílt meg 200 résztvevő jelenlétében a rechovoti Weizmann-intézetben a nemzetközi atomtudományi kongresszus. Az ünnepélyes megnyitón megjelent Ben Gurion miniszterelnök és Golda Meír külügyminiszter is. A résztvevők között van 150 nemzetközi hírnevű tudós, aki 17 országból érkezett a kongresszusra.

A megnyitót előtti ünnepi bankettet tartottak, ahol Joel Rokách egyetemi tanár a kongresszus elnöke, Meír Weizsal, a Weizmann-intézet igazgatója, valamint Rechovot polgármestere üdvözölte a megjelenteket.

BEN-GURION BESZÉDE

A kongresszust Dávid Ben Gurion miniszterelnök nyitotta meg nagyszabású és rendkívül nagyhatású beszéddel. A miniszterelnök rámutatott arra, hogy az atomkonferencia mindenekelőtt nagyfontosságú tudomány- és intellektuális esemény. Több ország lekválóból tudósai gyűltek össze, hogy a mikrokozmosz csodálatos jelenségeit tanulmányozzák. A mikrokozmosz hagyományos görög elnevezés, amit az atom is az alapvető részecskéiről, amelyet a görögök neveztek el atomnak, kiderült, hogy nem oszthatatlan egység, hanem pozitív és negatív részecskékből álló komplikált és bonyolult világ. Ez a világ az energia és az anyag, vagy talán a semmi határán él és nem csak hatalmas energiaforrásokat jelenít meg, hanem az emberiség pusztulását is. Sajnálatunkra ez nem a tudósoktól, hanem azoktól a káros és talán veszélyes tulajdonságokkal rendelkező emberektől függ, akiket politikusoknak nevezünk.

A KONGRESSZUS JELKÉPES ERETELME

Ezért — folytatta Ben Gurion — ebben a gyűlésben az emberiség egységének tüntető megnyilatkozását látom, annak kihangsúlyozását, hogy az emberiség létezésére a kooperáció áll, vagy bukik. Végül is mi emberek is szerves részét vagyunk a kozmosznak és belső differenciáink ellenére sincs semmi oka annak, hogy ne teremtsük meg az egységet körünkben. Ennek a konferenciának a helye is bizonyítja ezt. A konferencia olyan államban ült össze, amely még nem töltötte be fennállásának tízedik évét és még kétmillió lakosával sincs. Ez az ország azonban az emberi szellem felsőbb-ségének örök bizonyítéka. Ez a harmadik állam a zsidóság történetében. Az első állam idején is, három ezer évvel ezelőtt, hatalmas és ellenséges birodalmaktól körülvett kis nép voltunk, de

akkor sem hittünk a fizikai erő fölényében.

AZ ERŐ TÁMADÁSA A SZELLEMEK ELLEN

Több mint három ezer éve, gigantikus hatalmak, amelyekből a történelem folyamán már csak a nevük maradt meg, próbálták meg, hogy kiirtsák belőlünk szellemi elhivatottságunkat, amely bennünk él és amelyben hiszünk. Ezek az erők nem csak szellemi eszközöket használtak fel ellenünk, mert a harc politikai és katonai formát is felvett. Amikor nem egészen tíz évvel ezelőtt megteremtettük a zsidó nép harmadik államát, újra megindult ellenünk ez a harc. Hat állam hadserege tört ránk és negyvenszeres túlerővel szemben is győztünk. Ez az állam azonban nem katonai győzelmekre született. Az az intézet, amelyben ma önök összegyűltek, államunk jellegét és célkitűzéseit jelképezi.

WEIZMANN PROFESSZOR EMLÉKEZETE

A miniszterelnök ezután megemlékezett dr. Chajim Weizmannról, az intézet megalkotójáról, aki nem csak az állam építése körül fejtett ki hatalmas tevékenységet, hanem az állam első elnöke volt, hanem igyekezett kifejleszteni azokat a szellemi képességeket, amelyek a népben rejtlenek, a proféták szellemében, akik nemzeti és univerzális tanításukkal a béke és az igazság uralmát jósolták meg, azt hogy „a népek nem hordanak többé kardot és nem fognak háborúzni egymással.”

Ben Gurion azzal fejezte

Egységes női szervezet létesítésére hívta fel a WIZO asszonyait Ben Gurion

Tegnap este nyílt meg a tel-avivi Amerikai Cionisták Házában, 500 képviselő és 1500 meghívott vendég jelenlétében a WIZO szervezet 11-ik kongresszusa. Az ünnepélyes megnyitót beszédet tartó Ben Gurion miniszterelnök tartotta, aki felhívta Izrael asszonyait, hogy tegyék jóvá férjeik hibáit a politikai szétforgácsolódás terén és létesítsenek egységes női szervezetet.

A miniszterelnök után Chajim Levanon tel-avivi polgármester üdvözölte a kongresszust, majd Rachel Kohen a WIZO országos elnöke, Rivka Sieff, a WIZO világszervezet elnöke és Beba Idelson, a dolgozó nők szervezetének vezetője tagja mondott üdvözlőbeszédet. A kongresszus öt napig tart.

Ötéves a német kártérítési egyezmény

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Holnap lesz öt éve, hogy aláírták a kártérítési egyezményt. A kormány köréből kapott értékelés szerint ezen idő alatt a nyugat-német kormány 1150 millió német márkát összegűt árut szállított Izraelnek, ami azt jelenti, hogy a szerződésben magára vállalt kártérítési összeg egyharmadát már törlesztette.

A kártérítési szállítások főként a kereskedelmi flotta méreteit fejlesztették és eddig 16 hajót, valamint 8 halászbarkázt szállítottak. — Ebben az évben további 4 új hajót szállítanak és mint értesültünk, az ország északi részében új villanyfejlesztő állomást létesítenek ki.

Gumigyár keres **szövetgumirozó szakmunkást**

Ajánlkozási: T. A., POB. 2592 "מורה בומחה" részére.

Merkáz kávéház-étterem, King George 1. KERES ELSORANGU **önálló szakácsot**

— aki a magyar és európai konyhát ismert — jó feltételek mellett.

Keresünk **titkárt**

aki tökéletesen tud olaszul és héberül írogatni. Angolul tudók előnyben. — Ajánlatok: ITALIAN AIRLINES "LAI" Tel-Aviv, Achád Háám u. 11. küldendő.

be beszédét, hogy éppen ezért ennek a konferenciának nem csak nagy tudományos, hanem még nagyobb erkölcsi jelentősége van és Zacheria proféta szavaival kívánt sok szerencsét a tanácskozáshoz: „Szeressétek az igazságot és a békét.”

A miniszterelnök nagy tapsal fogadott beszéde után az ünnepélyes megnyitást be is rekesztették. A kongresszus érdembeni munkáját ma kezdi meg.

Izrael UNO küldöttsége

(Folytatás az 1-es oldalról.) miniszter közölte, hogy Kármel miniszter ezzel a lépéssel „veszélyeztetni Tel-Aviv lakosainak belső békéjét” a hírhű körök közéleti háborúit fognak indítani a szombat megőrzése érdekében.

Kármel közlekedésügyi miniszter válaszában nem tiltotta, hogy utasította a Dan vállalatot az autóbuszoknak még a szombat kimenetele

Sirgyalások a haifai temetőben

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Vandálok garázdálkodtak a Jaffa uti régi zsidó temetőben, ahol a tegnapi virradó éjszakán ismeretlen tetések felforgatták a sírokat és összetörték a sírköveket. A temető használaton kívül van és csak Elul hónapjában nyitják meg a látogatók számára.

A rendőrség megindította a nyomozást. Az elmúlt hónapban a Jaffa uti régi katonai temetőben fordult elő temetőgyalázás.

A túl kíváncsi vámor

„Az volt az érzésem, hogy figyelnek, amikor vetkőzöm. És valóban, felfedeztem egy férfit, aki látesővel tekint be lakásomba” — mesélte a rendőrségen egy Tel-Aviv déli negyedében lakó 18 éves lány.

A lány, miután felfedezte a kíváncsi látogatót, telefonon értesítette a rendőrséget, amely azonnal kiérkezett a helyszínre és ott találta a férfit, akinek még kezében volt a láteső. A lekövetendő fiatalembert, aki foglalkozása szerint vámor, előállították.

HIREK

Ros-hásáná üdvözlőlevelet szeptember 20-ig bezárólag veszünk fel közlésre. A legkisebb üdvözlőlet megjelenési díja 7.— font (olcsóbb, mint a rendes ár). Küldje be már most ros-hásáná üdvözlőlevelét.

Az elnöki pár hétvégi szabadsága. Jicchák Ben Cvi államelnök és felesége Áskálonban töltötte hétvégi pihenőjét. Mint ismeretes, az elnöki pár háza a „takaróssági sikun”-ban épült és az első volt, amelyet ennek az akciónak a keretében befejeztek.

Tojást és banánt osztanak. Az egész országban megkezdődött a harmadik tojásadag kiosztása. A fejadag ezúttal négy tojás, a 338-as szelvény ellenében (ideiglenes lakosoknak 93-as szelvény). A fogyasztók jogosultak a tojás mennyiség 50 százalékát „álet” vagy „extra” minőségben kivánni. Ugyancsak megkezdődött a banánadag kiosztása. Az adag 250 gram személyenként, a Sin 25 szelvény ellenében, 600 prutas kílönkénti áron. A telavivikörnyéki és a déli körzethez tartozó kórházak és egyéb intézmények a telavivi nagy vásárcsarnokban válthatják ki banánjukat.

HOLNAPJON AHÉT FRISSZAMA!

Munkaképes olékat ker Jeruzsálem. Tudósítónk jelenti: A helyi munkástanács tegnap este határozatot fogadott el, amelyben követeli a kormány és a Szochnut illetékes szerveitől, hogy irányítsanak Jeruzsálembe további munkaképes olékat. A munkástanács határozatában rámutat arra, hogy eddig főként a szociális eseteket képező olékat irányították a fővárosba, ami különleges megterhelést jelent a Hisz-tádrutnak. Ennek ellenére Jeruzsálem és környéke 600 olécaladót fogadott be, de további lehetőségek vannak a különböző ipari szakmában, elsősorban pedig az építőiparban.

Tojásokat vágott az ár-ellenőr fejéhez a vendéglős. Az egyik telavivi vendéglős kereskedelem- és iparügyi minisztérium ellenőrei, hogy eljárást indítsanak a tulajdonos ellen, aki feketén adott el tojást. A vendéglős stilszerű védekezési módot alkalmazott és három „hivatalos” tojást vágott az egyik ellenőr fejéhez, míg a másikkra rátámadt és ütlegelni kezdte. A kihívott rendőrség előállította a támadószellemű vendéglőst, majd ügye tárgyalásáig, óvadék ellenében, szabadlábra helyezte.

Az iskolailletékek befizetése AZ 5718-İK TANÉVRE

Tisztelt szülők!

Hogy az iskolákban a tanítás menete zavart ne szenvedjen, a városi tanács elhatározta, hogy központilag fogja ellátni minden szükséges iskolaszertel (könyvek, füzetek, stb.) az összes tanulókat, kivétel nélkül.

Ez a határozat 1957 szeptember 25-ig (5718 ros-hásáná előtti napig) érvényes.

A fenti határidő után minden tanuló, akinek a szülei nem fizették be az iskolailletéket, vissza kell, hogy szolgáltatassa a kapott tanszereket. Ezeket az iskolai kellekeket csak akkor fogják ismét visszadni, ha a szülei már kifizették az iskolaiügyi illetéket.

Annak érdekében, hogy megkíméljék gyermekeiket fölösleges szenvedéstől, ezennel felkérjük a szülőket, hogy gondoskodjanak az iskolailletékek mielőbbi befizetéséről és szerezzék meg az iskolaszereket átvételéhez szükséges igazolást.

5717 Elul 13.
1957 szeptember 9.

TEL-AVIV-JAFFA VÁROSA

A FELKORMÁNY SZABADSÁGON VAN

Ben Gurion miniszterelnök tegnap kétheti szabadságra a Gálilba utazott és távolléte alatt Eskol pénzügyminiszter fogja helyét betölteni. Barzilaj egészségügyi és Sapira vallásügyi miniszter máttól kezdve szabadságon vannak, míg Szapir kereskedelem- és iparügyi miniszter már külföldön tartózkodik, Golda Meír külügyminiszter pedig holnap utazik.

Lévi Eskol egyébként holnapról kezdve négy miniszteri tárcát tölt be: a helyettes miniszterelnökséget, a pénzügyi, hadügyi és külügyminiszteri tárcákat.

JORDÁNIÁBÓL VISSZATOLONGOLTAK A KÉT ÁTTÉVEDT UJ OLÉT

A natanjai Weisz Lea is visszakerült a határon túlról

A jordániai hatóságok a jeruzsálemi Mandelbaum-átjárónál tegnap visszafogták a két áttelepült olé, aki saját elbeszélése szerint, egy héttel ezelőtt rokon látogatásra indult Jeruzsálembe és tévedésből jutott át a határon. — A rendőrségi vizsgálat közben elmeállapotát gyanúsítással találta és pszichiáteri vizsgálatra utalták.

Nem megy simán a válás Husszein és Dina között. Kairóból jelenti: Dina jordániai királyné, aki Kairóból most Isztambulba érkezett, közölte az újságírókkal hogy 19 hónapos lányának eltartási problémái még nem oldódtak meg. Dina egy év óta tartózkodott Kairóban, amióta elvált Husszein királytól. A kislány Zein anyja királynővel, Falal, volt jordániai király feleségével, együtt Isztambulból már visszatért Ammanba. Válóperével kapcsolatban Dina királyné megjegyezte, hogy a királyi tanács beleegyezése nélkül nem jöhet létre a válás.

A visszatértek elmondották, hogy a jordániai hatóságok korrektil viselkedtek velük. Vallatásuk nehézségeibe ütközött, mivel csak jiddisül, lengyelül és oroszul értenek. A jordániaiak végül is találtak egy oroszul beszélő vöröskeresztes ápolónőt, aki tolmácsként működött. A jordániaiak nem adták vissza az egyik izraelitől elközbott 21 fontot.

A német választások küszöbén:

Harc a jólét ellen

Nyugatnémetország világtekinetlyre szert tett közgazdasági minisztere, Ludwig Erhard professor, aki zsenialitásában még Hjalmar Schachtot, a nácizmekre ezvezt pénzügyi kuruzslót is túltett, jelenleg az így se volt jó, úgy se volt jó" dilemmáján töpreng. És hogy már a magyar idezetnél maradjunk; figyeljétek a „Szegény gazdagok” jövője köti le. Mert az erhardi koncepció szerint a gazdaságnak, nemzeti szempontból, csak akkor van gyakorlati értéke, ha a szabad verseny játékszabályainak szigorú betartása mellett a munkateljesítmény hatékony fokozásához vezet, anélkül, hogy a haladó jellegű társadalmi rend nyilvánvaló veszélyeztetné.

Ennek a célnak elérése érdekében szükségesnek mutatkozott: 1. a kartellek működésének ellenőrzésével kapcsolatos intézkedések világos körvonalozása; 2. az indokolatlan áremelések ellen olyan fegyverekkel való közérdekű küzdelem, amelyeknek használatát az állami beavatkozástól irtó neo-liberalizmus végsőfokig és átméletlenül megengedtetni tart; 3. a külkereskedelmi béklyó-mentesítése és végül 4. a fizetési eszköz átértékelésének mérlegelése.

A szociális fejlődés jegyében álló kötetlen-szabadelvi nyugatnémet gazdaság ügy-szólva minden gátat sikeresen vett és ezzel az európai egységesítés első lépése a „Közös piac” legmegbízhatóbb tagállamának bizonyult. Tagadhatatlan, hogy a Marshall-terv alapján folyósított összegek, az Európai Fizetési Unió támogatása, segélyek, kölcsönök és egyéb juttatások vérpezsdítő segítségül nélkül a nincstelenségig feltápászkodott német gazdaság nem kapott volna erőre. Hasznára volt az is, hogy a többi nyugati állammal ellentétben tíz évig mentesült improduktív hadikiadásoktól. Viszont a szellemi és testi dolgozók rendkívüli rátermettsége és mostoha sorsukkal bírók kelő elszánt munkaakaratát olyan teljesítményekre ösztönözte őket, amelyek egyrészt bámulatra ejtették a világot, másrészt fejtevést kezdtek okozni olyan tényezőknél, amelyek a mai szint fenntartását a hirtelen meg-gazdagodás veszélyétől féltik. Ezek a tényezők jól tudják, hogy nem lehet szó nélkül elhaladni amellett, hogy a fejadag szerinti fogyasztási index 1949 óta 77-ről, néhány éven belül 126-ra emelkedett, aminek természetesen hozzájárul az a körülmény is, hogy a fedérlis köztársaság szociális teljesítménye a 7 év előtti 9,6 milliárd márkáról 1956-ban 21 milliárd márkára szökött fel. Ennek az egymást serkentő és kiegészítő állami és magán-gazdálkodási, szinte gombnyomásra működő „terüj-asztalkám”-elnek tudható be az, hogy Európa országútjain több Volkswagen szalad, mint akármilyen ország akármilyen gyártmányú gépkocsija, hogy Narviktól Taormináig és Cadiz-tól Aberdeenig előnyben ré-

Irta: Nasitz Frigyes

szesítik a németül értő pincért és hogy az agg kancellár jezsuitaszerű komor magánélete ismertetésének előkelőbb helyet szentelnek az újságok, mint bármely „karrtárs” életének.

A szertelen fogyasztási lehetőségek egymaguk nem okoztak egyensúlyzavart és arról nincs szó, hogy vezetőikörök a kockázatos konjunktura-dagályt a lakosság életszínvonalának csökkenésével szándékoznának apályosítani. Viszont tény az, hogy az Európai Fizetési Unió Nyugatnémetországot Európa „feneketlen dollárhordó”-jává varázsolta, amelynek tejeje és alja nyitva áll és amelyből a csillagászati számokat elért kivitel lehetővé tevő töke-nedű csorog.

A devizaszíjában fulladozó német csodabogár-gazdaságot most az a probléma foglalkoztatja, hogyan lehetne az exportot csökkentenie és az importot növelnie, hogy a külvilág gazdasági ütemétől való fokozatos eltávolodása révén érezhetővé vált terhes hitelezői minőségét könnyebben „elviselje”. Ez a furcsa és a legtöbb állam célkitűzésével ellentétben álló, de realiztikus gondolkodási mód már eddig is olyan intézkedésekhez vezetett, amelyek egyeduralkodó az öreg kontinens utolsó évtizedeinek történelmében. Így: a) megszüntették a devizakorlátozásokat. Ma minden nyugatnémet idegen valutát tarthat, otthon, vagy külföldön, beruházási, vagy akármilyen más okból. b) A fiskális exportkedvezményeket hatályon kívül helyezték, egyidejűleg, a behozatal serkentése céljából fokozatosan mérsékeltek a vámtételeket. 1957 augusztus végével a legmagasabb vámtéher 16 százalékosra csökkent. c) A behozatal előmozdítására és hosszúléjárata külföldi hitelek időelőtti törlesztésére kamatmentes kölcsönöket folyósítottak. d) Angliának, — a hagyományos vételetársnak, — később esedékes hadianyag szállítási fedezésére 75 millió font-sterling összegű előleg-fizetést eszközöltek. Ugyancsak 100 millió dollárral dotálták a Világ Bankot és kilátásba helyezték a válságverte francia franknak az OEEC inségakció keretében tetemes összegekkel való támogatását.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy ennek, a világ népeinek többsége által kíváncsi kárörömmel kísért harenak a márka átértékelése nélkül nem lehet maradandó átütő sikere. — Éveken át az volta probléma, hogyan birkózzanak meg a lappangó inflációval, amelyet a termelés szédülétes üteme és a nyomában kullogó munkabér közötti aránytalanság értelt meg. De a háború után lerongyolódott, kibombázott és korgó-

gyomru német nép javak és életörömök iránti éhségét, semilyen kormányintézkedés nem tudta csillapítani. A költelezés előidézte „boom” megfékezésére elrendelt magas kamatláb a külföldi tőke még nagyobb foku beáramlását mozdította elő, anélkül, hogy az anyagi vérbőség által kritikussá vált infláció-izű helyzet szerkezetén változtatott volna. Világos, hogy az egyetlen megoldás, a márka felértékelésében rejlik, amit az ellenzéki szociáldemokrata párt erőlesen támogat, de amitől az uralmon levő gazdasági és pénzügyi körök még idegenkednek. — Szerintük, egy ilyen nagyhorderejű lépésnek csak abban az esetben volna gyakorlati értéke, ha az angolok egvidejűleg leszállítanák a font értékét. Miután kizárólag egy beteg és nem egy egészséges testrészben eszközölt gyógyszerelési kísérletnek van gyakorlati értelme. Ez az érvelés az európai integráció szempontjából is meggyőző.

Kétségtelen, hogy ebben az életfontosságú kérdésben csak a szeptember 15-iki parlamenti választások után várható döntés. Addig a szembenálló felek, régi recept szerint felvonultatják az igazuk bizonyításul szolgáló összes érveket. A viszonyok ismeretében feltételezhető, hogy Adenauer, akit a német Churchill jelzővel címkéznek és ádáz ellenfele, Ollenhauer, a jövő kormányzat által foganatosítandó gazdasági törvények említésénél nem fognak homlokegyenest ellentmondó jóslásokba bocsátkozni. Ők nagyon is jól tudják, hogy a népek jó emlékezőtehetsége van. Szabad országban a nép hangja sokszólamu, mint az orgona, viszont a tömeges olyan, mint egy hajókürt. És mialatt a választási kampány folyamán a néphez apellálnak, amelyet, ha józanul szólunk hozzá, még népszerűtlen kérdésekben is meg lehet győzni, (míg — a hitleri tapasztalat szerint — a tömegeket csak fanatizálni lehet): Erhard professzor, a világteljesítményre szert tett közgazdasági miniszter azon töri a fejét, hogyan lehetne a jólét elleni harcot sikeresen a nép boldogulása és Európa prosperitása érdekében megalkuvás és zökkenők nélkül befejezni.

Szinte hallom, amint Erhard professzor izraeli kollégája, a két országot érintő kérdések egybevetésénél és a német pénzügyi felesleg nyomán támadt krízis halatára, kaján-keserű mosollyal ennek a vágyálomnak ad zsargonizmas hangot: „nekem legyen mondva!”

Képeslap

Kérdés: Milyen a népi demokráciának nyújtott gazdasági segély?
Felelet: Kocsin, derék-aljak és párnák között viszik a javasasszonyhoz az öreg parasztot. Kezét, lábát, derekát kinezza a köszvény, nem tud lábraállni. A csodátevő javasasszony megvizsgálja és aztán ezt mondja:

— Nincs nagy baj. Vigyék haza az öreget. Azután ott-hon ásson az öreg saját kezűleg másfél méter széles másfél méter hosszú és másfél méter mély gödröt. Ennek a közepében gyűjtsön tüzet és arra szórja rá ezeket a gyógyító füveket, amelyeket adok. Azután, mikor a legjobban füstöl, ugorja át a gödröt szélben is, hosszában is, húszszor. Meglátják, ettől biztosan meggyógyul. (Borszem Jankó)

A harmadik millió

Volt idő, nem is olyan régen, amikor az ország fejlődését alijja-hullámokkal mérjük. Azt mondtuk: első, második, harmadik stb. alijja. Ekkor és ekkor jött az országba, ezt és ezt csinálta. Sőt az ember nevéhez is hozzá szokták fűzni, ez és ez ennek vagy annak az alijjának az embere. Idővel azonban elhagytuk ezt a mértéket és ez lassanként csak középiskolai tananyagá válik, hogy a fiatal nemzedék el tudja rendszerezni magában a 30-60 év előtti ösállapotot. Nem is csoda, hogy felhagyunk ezzel, hiszen akkor egyes alijjok hosszú időközökben csupán pár száz, esetleg pár ezer embert jelentettek, míg ma százakkal és milliókkal mérjük az egymást követő bevándorlási áramlatokat.

Ma már a váttok is csak emlékünnepeken emlékeznek meg róluk, no meg ha új olékkal beszélnek. 1948-ban az ország lakossága kerekén 600 ezer lelket számlált. Évtizedek lassú folyamatainak eredménye. Az állam kiköltözése óta eltelt kilenc év alatt az ország lakossága megháromszorozódott és elérte az egymillió hétszázszázat. Ebből mintegy kétszázszáz természetes szaporulat, kilencszázszáz pedig új olé. Ez az alijja a második világháború borzalmaiktól átért európai zsidóságot hozta magával, valamint likvidálta a közelkeleti gálutok zömét. Így érkezünk el a majdnem két millióhoz.

Ugy nézett ki, hogy itt jó időre meg is állunk és egy helyben topogunk. A közelkeleti országokban nincsenek már százezres tömegek, az északamerikai metropolisok többmillió zsidósága nem mozdul. Jól éri magát. A haszonnal együtt könyveli el a diaszpóra minden negatív megnyilvánulását. A kelet-európai és orosz zsidóság nem jöhet és vajjon jönnének-e, ha mozdulhatnának, nem felejtették-e el zsidósá-gukat? Így nézett ki a helyzet. A pesszimisták mondták, ime itt az ország, a zsidó állam, de hiányzik belőle a nép. A derűlátók is csak optimista jóvondolésekre bocsátkozhattak, minden lát-szólag alap nélkül. A magyar forradalom és a langylekapuk kitérása újabb alijja hullámot eredményezett és ez bármennyire is hasznos, nem elegendő ahhoz, hogy szép, nagy kerek számokkal lehessen számolni.

Ekkor egy jelentéktelennek látszó esemény történt, amely az alijja-gondolatot forradalmasította. Az történt ugyanis, hogy a moszkvai világrajzúsi találkozón keresztül betekintést nyertünk az orosz zsidóság lelkivilágába.

Ha a fesztivál értelmi szerzői jól beagondolnak, az szörnyűlködve kell megállapítaniok, hogy a moszkvai találkozó úgyszólván egy

cionista vilákkongresszus jelentőségével bír. Szemtől-szembe, személyes találkozás útján győződhetünk meg, hogy az orosz zsidóság vonzódik Izraelhez. Nem használát az évtizedes elzárás és átnevelés, — ök zsidók maradtak, vagy talán így mondhatjuk: részben a megpróbáltatások, részben Izrael létezése révén újból zsidók lettek Kiderült még az is, hogy ha nem lehetett 40 évig elnyomni bennük a zsidó érzést, nem lehet őket meg hosszú időre bezárva tartani. Ez a legderűlátóbbak elképzelését is felülmúlta. A moszkvai találkozás megerősítette azt a hitet, hogy lehet a harmadik millió izraeli lakos befogadására elkészülni. Senki sem álltátja magát, hogy ez márió-holnapra fog bekövetkezni. A kormány úgy véli, hogy a harmadik millió lakos alijjája nem fog több időt igénybe venni, mint amennyi idő alatt az ország befogadja a második milliót. Az elkövetkezendő tíz év erre van előirányozva 500 ezernyi természetes szaporulat; minden évben 40 ezer gyermek „ka-

matos kamattal”, amint Lévy Eskol pénzügyminiszter mondotta és a többi bevándorló. Az ország első milliója szervezeten egységeiben az ország északi és központi részén létesített letelepülési pontokat. A mostani második millió benépesíti ezeket a részeket és betölti a Beér-Seva és Tel Aviv közötti dombos pusztaságot. A harmadik millióval megkapaszkodunk a Negevben.

Méir László
— Uj járat Ludd és New-York között. A TWA légitársaság vállalat pénteken, egy Super G. Constellation gép beiktatásával megindította a hatodik heti légijáratot New-York és Ludd között. Az új gép 73 utast szállít. Az első osztályon 54, a turistaosztályon pedig 19 főre hely van. Ez az osztály 8 függőagglyal van felszerelve, a székeket pedig ágyakká lehet alakítani. A gép minden csütörtök éjjel után két órákor érkezik az országba és péntek délelőtt félháromkor tér vissza New-Yorkba.

KERESZTREJTÉNY 261

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96
97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108
109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120

Vízszintes: 1. Vakmerő nőcsabító. 7. A „Bánk-Bán” szerzője, keresztnevének kezdőbetűjével. 13. Vissza: mesztromber. 14. Vissza: idegen oroszlan. 16. Kevert jiddi nyomor. 17. Idegen nagytó. 18. Az első magyar fejedelem. 19. Vissza: izraeli néplánc. 20. A virágos növények összesége. 22. Becézett zsidó (O=A). 23. Kevert vándornép. 24. UUS. 25. Jasszosan: nyomozók, 6-7-ik betű felcserélve. 28. Héber szalma. 29. Hírhedt katonai egység volt. 30. Az egyik apostol. 31. A magyar hét vezér egyike. 33. Betűpótlással hasznos állat. 34. Állat himje. 35. Mohamedán vallású kaukázusi nép. 7-ik betű dupla-hangzó. 38. Héber zsirans. 39. Vissza: gyümölcs. 40. Orosz cár volt. 41. Vissza: ék, jelvény, jelkép. 43. Ekezet-tel lendület. 45. Vissza: olasz folyó. 47. Vissza: kor-szak. 48. Az izraeli élet örö-dömből... 49. Az egyik nem. 50. RHD. 52. Vissza: kanadai város. 55. Mandátumi pénze-gység. 58. ....Bulyba, Gagoly regényhős. 58. Vedd, ék. fel. 59. Idegen nyomor. 61. Vissza: derűre mindig éj jön. 62. Keverve: a zür-zavar jelképe. 63. Keverve: zsidó ki az egész teret (I=R). 64. Le rouge et le... Stend-san visszaereszkednek a sztratoszférába. A légihaderő tudósai most azt akarják megfigyelni, hogy ezek a rádióaktív felhő alkotó részecskék miként oszlanak meg és milyen mennyiségben kerülnek vissza a föld közvetlen légkörébe. A megfigyelések valószínűleg végleges választ adnak majd a világ legnagyobb tudósai által most annyit vitatott kérdésre, hogy milyen mértékben veszélyeztetik a kísérleti atomrobbantások az emberiség létét.

A 256. SZ. KERESZTREJTÉNY MEGFEJTÉSE
VÍZSZINTES: 1. BANDUNG. 7. BAR ILÁN. 25. OTROMBA. 52. BARITON. 68. ALGEBRA. 69. H. G. WELLS. FÜGGŐLEGES: 1. BIALIK N. 12. NORDAU M. 15. SIMON BAR GIORA. 21. MODIGLIANI. 23. BAR-KOCHBA. 40a. AKOSZTA. 44. DUBNOV S.

A Klacionista Párt Magyarajku Tagozatának Aktivista Csoportja
Szeptember 12-én, osütörtök este fél 9 órakor
Dr. Kőrösy Ferenc egyetemi tanár a tel-avivi Járkon száló nagytermében (Hájárkon utca 64.) előadást tart:
a magyar jisivu aktuális problémáiról az új alijjára való tekintettel
Bevezető: Dr. Salspeter Max, orvos. - Beléptidj nincs.

Ami az ASSZONYOKAT érdekli

Közli: Guttman Kató

DIVAT

„A divat egy kicsit szörnyelgeszerű”

— állapítja meg a „Time” mi keskenyek vagyunk és hozzáfűzi: Milyen szerencse, hogy Párizs nemcsak olyan ruhákat hoz később, mint amilyet bemutat. Mert az 1958-as új divat kilengésel miatt bizony szakkörökben világszerte nagy izgalom volt. Rövid, zsákzerű ruhák, esőszerű kabátok, óriási, síkszerű szörnyekalakok.

Iris Hartmann amerikai újságíró, aki végigjárta az összes nagy őszi bemutatókat Párizsban, a következőket írja az új vonalról: „Csupa láb, egy picit fejtel, — semmi közte. Se derék, se mell, se csipő. Reméljük, hogy belül mégis csak egy bájos nő van, — mert kívülről bizony egy kicsit szörnyelgeszerűen néz ki. Ezekben az új békaszerű, formátlan ruhákban az 1958 év divatdámája csupa báj kell hogy legyen, ha egyáltalán embernek akar kinézni.”

Iris Hartmann így ócsárolja tovább az új divatot: „Madeleine de Rauchnál a testtől messze elálló csöveket látunk, a nézőtől elvárják, hogy rájöjjön, mi van alatta.”

„Dior páposhatú vonala: a kabátokai bugyossak, ahol

gyünk bele egy-két meghámozott és félbevágott nyers krumplit, ez magabaszívja a kellemetlen illatokat. Az ivóvizet lecsukott üvegekben cseréljük naponta; a tejet-kávét jól dugaszoljuk be. Ha valami kiömlik, azt azonnal töröljük fel. A zöldséget — ha nincs erre külön rekesz — táiban kell tartani.

A gyár karbantartási utasításait be kell tartani, fél-évenként, vagy évenként átnevezni, tisztítani és olajozni motort, sűt.

Nm várjuk meg, míg a frigidaire elromlik, hogy akkor lélekszakadva rohanjunk a szerelőért (és közben megromlik a hús).

Lapos esettel felkenjük az arcra és addig hagyjuk rajta, amíg megmerevedik. A száraz maszkot ujhegyeinkkel, körmozdulatokkal ledörzsöljük és az arcot meleg vízzel lemossuk. Rögtön utána hideg vízzel leöblítjük arcunkat.

Hathatós bőrápolószer zsiros arcnál az uborkalé. Reggel és este átöröljük bőrünket a friss uborkának a levével. Ha nincs az uborkának szezonja, akkor citrom-, vagy narancslevet használunk helyette. Ez egyúttal igen jó vitaminkúra is a bőrnek.

Forgácsok

Az erényes asszony szeme olyan, mint a kirakat, — sok benne a csábító áru, — de nem eladó.

A nő életében vannak különböző fontos állomások: az első csók, az első szerelem — és az első házasság.

A nőnek hasonlítania kell egy hadvezérhez: tudnia kell mikor támadjon, hogyan védekezzen — és mikor adja meg magát.

Nagy emberek mosolya

Pierre Mendés-France miniszterelnöksége idején hevesen küzdött a Franciaországban elterjedt alkohólizmus ellen. E küzdelem je gyében különböző helyiségekben, ahol sokan fordulnak meg, az absztinentizmust vagy legalább a mérsékelt ivást propagáló felirásokat helyeztek el. Így a Port Saint Cloud és Párizs közt közlekedő autóbusszban még mindig olvasható ez a felírás:

frással írva ez a kiegészítés olvasható:

„...de iszik!”

Paulsen és Zucker tort sakkmeztérek egyik berlini mérkőzésén feltűnt egy hölgy, aki kitarotán figyele a játék menetét és akkor se unta azt meg, amikor egy alkalommal Zucker tort majdnem egy teljes órában át gondolkozott az egyik lépés előtt, míg végül is az f. mezőről a szomszédos f. mezőre toltta át a vezérét.

A hölgy ezt nem hagyta

Zsiros arcból

Ez a ritkább és szerencsésebb eset, mert a zsiros női arcból rugalmasabb és kevésbé ráncosodik, mint a száraz.

Sohase zsirtalanítsuk túlságosan bőrünket. Minél inkább zsiritjuk, annál több zsirt fog produkálni a bőr. Az erősen alkoholtartalmú arcvíz például csak még jobban fogja a bőrt izgatni. Használjunk vizet, amelybe egy kevés boraxot teszünk (természetesen az esővíz a legjobb) és szappant.

Ha az arcból tisztátalan, — akkor ichtiol, kátrány, vagy kénes szappan tesz jót. Este egy tisztítókrém-mel kell alaposan a bőrt a piszkótlós és portól megisztítani, éjjelre pedig vékonyan kenjük be a szem körül a tápláló krémmel.

Kétszer havonta meg van engedve az arcgőzölés, — ez kinyitja a pórusokat. Utána hideg vízzel kell az arcból leöblíteni, hogy az ellanyhult pórusok újra összehúzódjának és megfeszüljenek.

Feszessé és rugalmassá tesz a bőrt a zsirtalanító maszkok is. Oxigén és szén-savas arcpakkolások fokozzák a vérkeringést és normalizálják a zsirtermelést a bőrnek. Ha ezeket a maszkokat készen vesszük és egyedül használjuk, nagyon kell vigyázni, — sohasem szabad velük a szem körül és a szemöldököt bekennünk.

Egy élesztős maszk, különösen a zsiros, tisztátalan bőrnek nagyon jó. Három piaszterért vesszünk élesztőt és azt szétmorzsolva, tejjel elkeverjük, úgy, hogy jól kenhető pép legyen belőle.

Weiszké házassága példás . . .

és ez nem csoda. Alice mindent megtesz, hogy megjelenése mindig friss és mutatós legyen. A ráncok és barázdák első jelentkezésére azonnal kezelést vesz azokat. Ezért, házasságuk születéséig nére Uri Weisz még mindig fiatalos frisseséget.

Legutóbb az új **PLACENTHORMA** placenta-hormon arc krémét (Dr. Lavergné, Párizs, tñán) próbálta ki Weiszné és el van ragadtatva tőle.

Már rövid használat után elűnt minden barázdát, az arcból ki-simult és visszanyerte fiatalos frissességét.

Alice Weisz még mindig sok bókot kap, hála a „PLACENTHORMA”-nak.

A „PLACENTHORMA” kapható gyógyszerárakban és a jobb illatszertárakban.

Izraeli terjesztő: „LILIT”

Nebulók

Megkezdődött a tanítás, — a mamák legnagyobb öröme és a gyermekek többsége sem bánja már. Olyan ez az iskolabárádás, mint a házasság, nem ideális, de még nem találtak ki valami jobb helyett.

Az elsők persze, drukolnak még, ijedtek és azt hiszik, hogy mindjárt az első nap meg kell tanulniok számolni és olvasni. Eldícsenek mindenkinnek, hogy ők már iskolások és büszkén viselik a hátukon a vadonat-új táskát. Ez ugyan zavarja őket a verekedésben, de az ilyen csekélységen gyorsan túlteszik magukat és az ott-honról kapott jótanácsokat feledve, — vigan hancúroznak az utcán.

Mert a mamák, bizony, veledrukolnak az elsős „golyákkal” és a szívük is fáj, lába is tagadnak. Már na-

pokkal előre megveszik a kis játékokat, vagy cukorkát-csokoládét és ezzel a „fájdalom-díjjal” várják szívszorogva a nebulót, aki igen boldog és fogalma sincs róla, hogy őt sajnálni kell.

Idén az új olgyerekek szaporítják a tanulók számát. Ezek vannak természetesen a legjobban megszép-venve, félnek, hogy a vátikgyerekek ki fogják őket nevetni magyaros akcentusuk miatt. Sokan közülük még alig gagyognak ivritül, nem féltjük őket, — bárcsak szüleik oly hamar megtanulnák a nyelvet, mint ők.

A vátikgyerekek szüleit pedig szépen kérjük, magyarázzák el gyermekeiknek, hogy legyenek megértőek az ujjonnan jött kis kollégákkal, ne nevesse nek rajtuk, — hanem segítsék, oktassák őket.

A frigidaire karbantartása

Kétféle frigidaire-típus kapható nálunk. Az egyik a motoros, kompresszoros gép, amelynek az élettartama, ha megfelelően kezeljük, 20-25 év és több mint a duplájába kerül a másik típusnak, — az úgynevezett „szívós” frigidaire-nek. Ez olcsóbb, — de sokkal több áramot fogyaszt, mint a rendes frigidaire és gyengébb. Mind a kettő igen fontos szerepet játszik az életünkben. Gondoskodnunk kell karbantartásukról.

A legjobb, ha hetenként

egyszer kikapcsoljuk az áramot és teljesen kiürítjük a frigidairet. Ha a jég magától megolvadt a frizerben (nem szabad éles tárggyal kapargatni, vagy ütögetni), akkor meleg Amás vízzel mossuk le kívül-belül. Utána töröljük teljesen szárazra és csak aztán rakodjunk vissza. Ha szagos ételt tartunk benne, azt okvetlenül takarjuk jól le, ha pedig erős aromájú dinnyét, vagy sajtot teszünk bele, — azt tegyük nylon-zacsokba. Ha a frigidaire mégis szagot kapna, úgy te-

Haskó mérnök ciánoz

POLOSKAT, MOLY- ÉS SZUETTE BUTOROKAT, PATKÁNY- ÉS DZSUKIRTÁS GARANCIÁVAL, Tel Aviv, Hámelech Kores-u.16. (Jehuda Háfevi-Sheikin sarok)

ASSZONYOM!

Nélkülözhetetlen időszaki szükséglete Önnek

DIANA

tampon

Kapható

minden gyógyszerárban

szó nélkül és félhangosan odaszólt a szomszédjához:

— Ezt se hittem volna egy ilyen nagy mestertől: ilyen hosszan gondolkozik egy ilyen rövid lépés felett?!

Nagy emberek mondták: André Maurois: „A modern képzeletbeli légvárakban központifutás, gáz, televízió és airconditionberendezés van.”

Arthur Brauner, filmproducer: „A filmsztárok szívesen utaznak inoknitóban, de nagyon rosszul esik nekik, ha ez sikerül is.”

Sir Frederick Hoyer Milar, angol nagykövet: „A diplomata életében a legmegerőltetőbb a búcsúzás.”

Alfred de Musset: „Szellemes és boldog emberek csak igen ritkán jó szeretőik.”

Aga Khán: „A szerelmi házasság ugyan már kiment a divatból, mégis ez a boldog házasság előfeltétele.”

Christian Dior: „Valamely divat vége akkor következik be, ha már az egész világ megszokta azt.”

A rehabilitált boszorkány

A hírhedt massachusettsi boszorkányper idején, 1692-ben, többek között egy Anne Pudeator nevű asszonyt is kivégeztek boszorkányság „büncselekménye” miatt. A Pudeator-leszármazottak most tisztázni akarják az ősanjuk emlékén esett foltot és perújítási kérelmet nyújtottak be a bírósághoz. A bíróság a kérelmet elutasította, mivel illetéktelennek tartja magát, de Massachusetts állam szenátusa határozatilag kimondotta, hogy Anne Pudeator nem volt boszorkány.

(Time, Csiágó)

Unnepekre a legegánsabb blúzok, 1/2-es és hosszú ujjal, szoknyák, ruhák. Hozott anyagból is vállalunk, mérték után.

Mérsékelt árak.

מרי שידנר
Mary Siedner

Tel-Aviv, Ben Jenuda 59/a.

A modern asszony

MINDEN MODERN ASSZONY VIGYAZ A KULSEJERE PENZET BANKBAN TARTJA ES CSEKKEK FIZET NYISSON SZAMLAT LEGKOZELEBBI FIOKUNKBAN

BANK LEUMI
LE-ISRAEL B.M.

AZ ORSZAG LEGNAGYOBB ES LEGRÉGIBB BANKJA

Stern cikória

európai módszer szerint gyártott kávépótló poralakban, dobozban vagy tablettákban, kávéhoz keverve, fehérvízbe, kávézó. Vásárláskor csakis gyártmányainkhoz ragaszkodjék, ne kísérletezzen, hanem egyszerű próbával győződjék meg a Stern cikória kiváló minőségéről.

JISZRAELI FODRASZ

Amerikai dauer . . . 2.- IL
Hajfestés (sötét) . . . 2.- IL
T. A., Mohllever utca 49.
Nachlat Benjámin-u. sarok.

It's better when it's **BLUE BAND**

Elfelejtett magyar zsidó költők

A new-yorki planetárium-ban látható a „Giant Torpedó”, ami mása annak a hatalmas torpedóformájú fémtartálynak, melyet 1933. szeptember 23-án a Westinghouse Electric Co. kezdeményezésére elástak a régi Worlds fain ground-or site — on Fresh Meadow-n, — hiralásul a kultura mai állásáról a jövő generáció számára.

Van ebben a torpedóban a dohányféléktől kezdve magvakon, pénzeken, gumiból készült mindenféleken, órákon, babákon, textíliákon, ékszereken, telefonon stb.-in kívül, — persze, — mindenféle újság és könyv is. A Miatyánk 300 nyelven, könyvek mikrofilmen tíz millió szóval, — mivelhogy az amerikai mértékegység cikkélnél — szónoklatnál a szavak száma.

1933-ban, — talán van, aki emlékszik még erre, — vitatkoztunk a világsajtóban arról, melyik az a könyv, mely a mai kultúrát keresztmetszetben mutathatja a jövő szemzedéknek? 1933-ban még nem volt „Hiroshima”... Még nem fenyegette a világot az atombomba. Igaz, Hiroshima sem pusztult el maradéktalanul. De egy eljövendő háborúban nem egy-két atombomba hullhat. Kappedó is, a Louvre is, a Metropolitan múzeum is. És mi marad hiralásul a jövő megmaradt néhány embermagjának? Talán egy romok alól kiásott rongyos kis füzet, melybe egy hajdani álmodozó lányka a kedvelt verseit bemásolta. Nem disztíngált, magyar-e, zsidó-e, kitért-e a költő? meg, hogy mit mond rólik a lexikon, meg az irodalomtörténet? Ami szívének szép volt, lemásolta, hogy újra meg újra elolvashassa nagy keresés nélkül.

Talán, — mint én, most,

Nyugatról Keletre, Keletről Nyugatra
Óriás kéz dobálja szívemet,
Ha Nyugat istene szívemmel játszik
S hangot fakaszt a lázas hangszereken,
Felhangzik sírva és Kelet szava
S hív, mint egy fájó, örök szerelem.

Egy másikban: „Nekem oly keskeny, puha a kezem, — Mit keresnek én munkás Keleten? — A kaszát, sarlót fogni sem tudom, — Nem jártam soha forró homokon, — Nem daloltam még szabad ég alatt — legszebb dalom alszik szívem alatt...” Szeretném az egész verset, sok-sok versét felmutatni itt, de kevés a hely. Reméljük,

Követ kő mellé, kő mellé követ!
Szájunkba agyag ha fröcsköl, — ki bánja!
dadogó szájjal is énekelünk:
„mi házat, házat, házat emelünk...”
ez a szövegünk!
Hej, van akinél más ritmus járja?
más szavak és más mondatok?”

Majdnem gyerek volt még, amikor ezt írta és egy másik nagyon szép versét, amiből csak ezt a két sort idézem: „...életemből egy sápadt gyöngyszem — Átpergett forró újajain...” Ilyet csak költő írhat...

A századforduló előtti és utáni évtizedekben majd minden írónak és újságíróknak

— Ellopták és szétszedték a Szólet Bonó autóját. Csütörtökön ismeretlen tettesek ellopták a Szólet Bonó egyik személykocsiját, amely a Sderot Rothschild és a Náchmáni utcák sarkán állott. Széleskörű nyomozás után pénteken megtalálták a kocsit Mikve Jiszráelhez közel. A kocsit azonban teljesen szétszedték. Eltűnt az autó négy gumikereke, valamint a motornak több más része és ellopták a kocsiban lévő szerszámokat is. — A rendőrség keresi a tetteseket.

— felnézett a csillagos égre, ami nekem mintha feleletet adna a minősítés kérdésében. Mert, — ime — lám! a Nagyok, a Csillagképek mellett és köröskörül a végtelenben, a mindenségben megszámálhatatlan kisebb-nagyobb csillag is ragyog. Mind egy-egy zárt világ szépségérzetet a sötét éjszakában.

Hát csak emlékezzünk teljes szívvel az elfelejtettekre. Lapozgatók a mi nagy Patai Józsefünk „Múlt és Jövő”-iben. Kincsesláda minden egyes száma, kincsesláda, amelynek tartalma az az idők haladásával csak növekszik. 1911-ben indította a lapot, mely eljutott a földkerekség minden részébe, ahol zsidók és mag. arul olvasók voltak. Nem azért említem Patait, mintha ő „el-felejtett” volna. Ellenkezőleg azért, mert — még mindig Makaira emlékezve, azon tudnám, ha Makai nem hal meg 1901-ben...? És, mert Patai mellett nem értékeltek eléggé és méltón Patai Editet, aki volt olyan kiváló költőnek, mint élettársnak és anyának. Ő maga kétkedik költőváltában; a „Kérdés”-c. versében: „A hőmpölygő, örök világenében — Benn zeng-e az én halk életdalom?”

Itt jár közöttünk, nem is tudnánk róla elfogódottság nélkül írni. Bizonyos: költő ő. „Életem oly dús, egyszerű. — Egy tisztahúru, régi hegedű”, így sommázza ő maga magát. Egyetlen verseskötetnek a címe: „Engem is hív a föld.” Pap Izsák egy teljes füzetben méltatta a verseket. En Kiss Józseffel tartok: „vershez nem kell előljáró beszéd”.

Igy énekel „Nyugatról Keletré” című versében:

Nyugatról Keletre, Keletről Nyugatra
Óriás kéz dobálja szívemet,
Ha Nyugat istene szívemmel játszik
S hangot fakaszt a lázas hangszereken,
Felhangzik sírva és Kelet szava
S hív, mint egy fájó, örök szerelem.

Követ kő mellé, kő mellé követ!
Szájunkba agyag ha fröcsköl, — ki bánja!
dadogó szájjal is énekelünk:
„mi házat, házat, házat emelünk...”
ez a szövegünk!
Hej, van akinél más ritmus járja?
más szavak és más mondatok?”

Jesz még alkalmunk hallani pódiumról... Patai Évát, a költőt, elfelejtette ő maga, mikor nem mindennapi tehetségét a képzművészetek terére tette át. Pedig, aki hallotta szaválókorussal, vagy Kelen megzenésítésében az „Építők dalát”, mindig fog rá emlékezni.

Ede, Berendi László, Naményi Endre és még és még annyi, meg annyi költő neve? Ki emlékszik Bodrogi Zsigára? És hányan énekeltek és hallgatták, de milyen szívesen a dalt, melynek a szövegét ő írta.

1929-ben Komlós-Kredens Aladár (akkor így írta magát a jelenleg jól ismert magyarországi irodalmi korifeus) „A hatvanéves magyar-zsidó költészet”-ről írt. A Múlt és Jövő-ben vita folyt közte és Somlyó Zoltán között arról, hogy „a kitért” és „rossz zsidók” beletartoznak-e a zsidó irodalomba? Komlós azt írta: „Még mondom, ki tartozik a zsidó irodalomtörténethez: minden zsidósármazású író, aki jó író... minél jobb író, annál inkább, mert annál hűbb az egyéniségéhez”...

A vitát Patai zárta be. Ragyogó érvelésnek minden szava — véleményem szerint — ma is helytálló. Szemben Lévy párizsi tudóssal (zsidó irodalom minden helybe betűkkel írt mű) és a mi Baoher Vilmosunkkal (zsidó irodalom a zsidók irodalma) Patai megállapítja, hogy nem lehet más nemzeti nyelvű irodalom képeré mintázni a kérdés megoldását. „A zsidó nép az egyetlen, amely soknyelvű irodalmat termelt ki tudatosan.” Szerinte „az asszimiláció is a zsidóságnak egyik szellemi iránya...”

A fájdalom

A fájdalom, a fájdalom
a mindennapi kenyerem.
Az ég adja, hogy valaki,
két hordozgatók tenyeren.

Nincsen anyám,
nincs gyermekem,
de fájdalom, az van elég,
az asztalomhoz úgy ül le,
mint kávéházi törzsvendég.

Ő szívja el cigarettám,
szobámát tele füstöl,
minden falamra képet fest
és mindnek arca ördögi.

Mert ő, — oh, ő az életem,
a mindennapi kenyerem,
ha éhes vagyok, —
könnyemmel
megszórom őt és lenyelem.

Nem írok életrajtot. A költő élete a művel. 1893-ban született Holder József. Tíz éves korában a nagy rabbi udvarában „der bockover iluj”-nak ismerték a tudása után a chászidok. 15 éves korában jelentek meg első héber versei. De 17 éves korában már Pesten élt. Ham-méirrel együtt hű kísérője Adynak éjszakai csatangolásában. Ők ketten az a „két böcher”, akikről Révész Béla Ady könyvében ír. Az egyik böcher Hamméiri, héberre fordítja Adyt, a másik, Holder, jiddisre.

Magyarországon élő jiddis költők csak az egész világ zsidósága lehet. New-Yorktól Varsóig minden neves héber és jiddis lapban találhatók a két világháború közötti időben Holder versei, műfordításai, cikkei. A new-yorki Cukunft, a londoni Háolám, a vilnai Der Tog, a bucaresti Die Woch, a varsói Heint és a Literarische Blaetter, a Czernovitzer Blaetter olvasói Holder révén ismerték meg Ady, Babits, Kosztolányi, Tóth Árpád, Heltai Jenő, Szép Ernő, Somlyó Zoltán, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, stb. nevét és munkáit. Somlyó Zoltán gyönyörűsége verse: „A szük Könyök-utca haza megyek” Szép Ernő „En nem ját-szottam”-ja, Ady „Vér és arany”-a az eredeti sajátos zenéjével és erejével hat. Madách „Az ember tragé-

Kiss József első korszakának idején maga a héber költészet, Gordon, stb. is, át megát volt itatva az asszimilációs törekvésektől. Nálunk — írja — még él a horror judaicus, a félelem, hogy „felekezeti költő” bélyeget kapnak.

Nem tudom, örül-e ma Komlós Aladár akkori meghatározásának, amely szerint a zsidósármazású jó írók — zsidó írók. Mi jóváhagyjuk a megállapítását. És tovább fűzve emlékezésünket, beszéljünk a „felekezeti költő”-ről is. Mindjárt a papköltőkről, akik minden horror judaicus nélkül, természetesen azok, — bár mint költők (magyar zsidókról beszélünk) éppúgy nem Petőfi-Ady méretűek, mint a keresztény Szabolcska, Sik Sándor, Mécs László.

Kiss Arnoldot nem lehet elfelejtettnek minősíteni. Amitt van Pap Izsák. Igazán énekel. Kár, hogy nem tudta magát felszabadítani Ady frazeológájának a varázsa alól. És még valami... ami bekilyóztta, determinálta. Mi-ve magasodhatott volna, ha sorsa nem ülteti a monori rabszékbe...?

Holder Józseffel, Magyarország legjelentősebb, — nem! — egyetlen! jelentős jiddis költőjével külön kell foglalkoznunk. Ime, egy verse, amit ő maga fordított és aztán beszéljünk róla.

Ha világ elől elbújok,
mellettem ül a pamlagon,
ha napra teszem ki szívem,
sénajtozik a lantomon.

Ha virágok közt sétálok,
ő pálcát tör az utamon,
ha megyek szomjammal ottani,
láncot csörögget kutamon.

Ha gyűlölök, ha szeretek,
ha könyörgök, ha veszekszem,
ő parancsára fegyverem
vagy felveszem,
vagy leteszem.

diája”-nak jiddis fordítása a Czernovitzer Blaetter-ben jelent meg 1934-ben. Pontos fordításban, kifogástalan jam bukokban szikráznak a gondolatok. Kötetben csak egyszer jelent meg Holder, 1928-ban, Vilnában, „Oft zingt zich” címmel a Múlt és Jövő kiadásában. Ki más, mint Patai, aki segít és fórumot ad? Ő, Patai fordította Holder nem egy versét, melyek a Múlt és Jövőben és a Zsidó Szemlében jelentek meg.

A 30-as években a Holder-versek nemcsak arányukban, de mondanivalóikban is nagyok. Ilyen a „Bauarbeiter”, a „Fun Stern felt a Spicc”, a „Das Lied fun Tencel Tenc”. Ez Heine és Arany hid-látomásának holderi át-élése nyolc háromstrófás ciklusban. Így fejezi be: És Jozsele, a költő... is járja a táncot szaldó kontóval és évi mérleggel... Mert könyveléssel kereste meg kenyerét az Otthon, a Pen-klub és hány és hány írói szövetség ismert és elismert tagja.

1945-ben, Budapest ostromának januárjában halt meg. Egy szentistvánparki tömegsíról exhumálták...

Befejezésül idézem a szintén elfelejtett Pásztor Árpád kis „böckvers”-nek szánt versét, melyet egy, a múlt század kilencvenes éveit elején, megjelent „Otthon” kiadványban olvastam:

Mi volt Homerosz, Shakespeare, vagy Petőfi?
Koldus bohém, vándor poéta csak.
De lelkiük kincsét az idő megörzi,
Mig ezredévek porba omlanak.
S ezredévek romjain átragyogva
Egy új világnak gyujtanak nyarat,
Mig Dárisz kincséből az utódra
(vagy nincsen így?), — egy krajcár sem maradt!

Romániában folozódik az elnyomlás

Az elnyomlásnak újabb hulláma lepi el Romániát. A büntető törvénykönyv módosításait, melyek az elmúlt hónapban léptek életbe és amelyek eredetileg a fekeletzők, utonállók és társadalmi „paraziták” ellen irányultak, szigorúan alkalmazzák; Bukarestben többszáz letartóztatást eszközöltek; az áldozatokat „javító munkatáborokba” küldik, ami alkalmasint nem más, mint a Sztalin utáni liberálisabb időszakban eltűnt kényszer munkatáboroknak egy stilisztikailag elegánsabb kifejezése. És egyidejűleg a sajtó hadjáratot indított a törvénytörzők enyhe ítélezése ellen, melyek — szerintük — az apró bűncselekményeket nem kezelik a kellő erellyel.

A törvénytörzők ügyel-szik elérte a célját. A módosított törvénykönyv szellemében hozott ítéletek listája a kimért büntetések aránytalan szigorúságáról tanuskodik. A legcsekélyebb értékű köztulajdon elemelését négy-öt évi elzárással sújtják. Egy mézáróst négy-évi börtönrre ítélték, mert „magánúton” szerzett és nem átlamilag kiutalt húsi árusított; egy engedély nél-

kül dolgozó „privát” susz-tert pedig három és fél évre. Egy fiatal ember, aki egy mo-ziban leszólitott egy leányt és gorombáskodott vele, négy évet kapott; egy másik, akinek a cseh körül hangos vitája támadt a vendéglőben — három; ugyancsak három évre ítélték két testi-vert, akiknek hangos nézet-elterésük támadt egy villa moskaluzzáll. Ezek az esetek szomorú helyzetképet nyújtanak azok-ról a zaklatásokról, amelyek a kommunista rezsim alatt élő népeknek állandó osztály-része. Egyben ékes bizonyít-ékei a rezsim könyörtelen el-tökéltiségeinek, ahogy ki-akarja irtani a magánvállal-kozás utolsó maradványait is. A szigorú ítéletek java-része nem más, mint az erő-szak bosszúálló és alapítan demonstrációja; a rezsim az elnyomtatás fokozásával akat-ja orvosolni azokat az ere-dendő bajokat, amelyekért csak saját magát okolhatja. Nyilvánvaló, hogy Chrus-cev végleges hatalomraju-tása Moszkvában nem szét-szükszesszerűleg liberálisabb, vagy intelligensabb politiká-hoz a szovjet-tömb többi te-mületén.

(The Economist)

A rakétaversengés

Az oroszok négy évvel voltak az amerikaiak mö-gött az A-bomba gyártásá-ban. A H-bombát kilenc hó-nappal az amerikaiak után készítették el. Most, a Vég-ső Fegyverért való versen-gésben úgy látszik elhúztak vetélytársuk mellett. Az amerikai ICBM (Intercon-tinental Ballistic Missile — Kontinensközötti Ballas-tikus Lövédék), amelyet jú-liusban próbáltak ki, kudarc-ot vallott; a megfelelő szovjet prototípust most si-keresen próbálták ki. Ez, néhányhónapos, esetleg hosszabb technológiai előnyt jelenthet. Vagyis Oroszor-szág először vezet Amerika előtt.

Mik a szovjet áttörés geo-politikai következményei? Amióta Oroszország 1953-ban feirobbantotta H-bombáját, a világ a nukleáris holtver-seny nyugtalan homályában élt. Holtverseny volt ab-ban az értelemben, hogy mindkét fél oly hatalmas rombolóerővel rendelkezett, hogy a háború megindítása egyikük számára sem hoz-hatott hasznot. Ami nem jelent, hogy a hatalmi mérleg egyensúlyban volt. Amerika még vezetett, nem annyira a technológiai me-zőnyben, vagy mert nagyobb bombakészletet tartott rak-étáron, hanem stratégiailag, a szovjetvilág periferiáját övező nukleáris támasz-pontjai következtében. E bázisok száma és elosztása döntő katonai előnyt biz-tosított Amerikának: meg-sokszorozták azokat a táma-dó célpontokat, melyeket az orosz légierőknek semlege-szteniük kell, egy Szovjet-ellenes támadás esetén.

Most, hogy a ballisztikus mezőnyben kezébe ragadta a vezetést, Oroszország nukleáris támadóereje ve-szélyezteteti Amerika eddigi stratégiai előnyeit. Az Egyesült Államokat most egyenlő, sőt nagyobb számú rakétafelbocsátó terep fe-nyegeti, melyeket sokkal nehezebb felfedezni és en-nélyöngva megsemmisíteni, mint a légi támpontokat; és a távoli radar-figyelmez-tető és feltartóztató állo-mások rendszere, melyeket jelenleg a lökhajtásos repülő-támaszok ellen építenek ki, elveszti hatásosságát és gazda:ágilag is megvalósít-hatatlan lesz. Hlymódon a szembanálló felek között úgy támadóerőben, mint sebezhetőségben ismét hely-reáll a hatalmi egyensúly.

A logika azt diktálná, hogy a katonai paritás alal-gótt az A-bomba gyártásá-ban. A H-bombát kilenc hó-nappal az amerikaiak után készítették el. Most, a Vég-ső Fegyverért való versen-gésben úgy látszik elhúztak vetélytársuk mellett. Az amerikai ICBM (Intercon-tinental Ballistic Missile — Kontinensközötti Ballas-tikus Lövédék), amelyet jú-liusban próbáltak ki, kudarc-ot vallott; a megfelelő szovjet prototípust most si-keresen próbálták ki. Ez, néhányhónapos, esetleg hosszabb technológiai előnyt jelenthet. Vagyis Oroszor-szág először vezet Amerika előtt.

Levelek a SZERKESZTŐNŐL

Munkanélküliség?

Megdöbentem, amikor a szeptember elseji lapban a szerkesztői levelek között Zimmermann Margit és Adorján Olga paraszát ok-vastam. Az éremnek mindig van egy másik oldala is. Tíz esztendője vagyok az orszá-gban, sokat nélkülöztem és sokat dolgoztam. Az éveim száma — 70. Minden mun-kát elvállaltam, pedig nem voltam hozzázokva fizikai munkához chuc-láárechen. A kibucokban nagy híány van munkáskezekben. Nőket, fér-fiakat mindenütt szívesen látnak. Aki ilyen helyen munkát vállal, minden gond-tól mentesül. Lakás, ruház-kodás, élelem bőségesen van. A gond megszűnt és az or-szág produktív, megelége-dett polgárává válhat mun-denki. Rajta — tessék meg-próbálni. Nem okvetlenül fontos, hogy a városokba zsúfolódjanak össze az ujon-nan jött emberek és hogy életüket a munkanélküliség keserítse meg. Kérem, kö-zöljék az illetőkkel és min-den új úval ezeket a lehe-tőségeket.

Sugár Eliezer,
Kfár Glicksohn

Anyu gyűlöli a rendőrséget

Írta:
CRAIG RICE

(2)

Smith főhadnagy és az őrmester összenéztek, majd a főhadnagy szólalt meg, feltűnően szelíd hangon:

— Biztos, hogy azok lövések voltak? Nem autókippuffogás?

April fölényesen végignézte a rendőrtisztet, de válasza sem méltatta.

— Azt persze nem tudjátok — mondotta az őrmester mérsékelt közömbösséggel — hogy hány óra lehetett, amikor a lövéseket hallottátok?

— Pontosan tudjuk — válaszolta April, — mert abban a pillanatban mentem be megnézni az órát, hogy idejében odatehessük a krumplit. Akkor hallottuk meg a két lövést. Valakit megöltek. Meggyilkolták! — az utolsó szót már majdnem sikoltotta, majd hirtelen leborult a pázsitra és szívtétősen zokogni kezdett. Dinah rögtön melléje térdelt és vigasztalta.

Polly Walker felugrott a kocsis lépcsőjéről:

— Gyorsan orvost!

Bill Smith rendőrfőhadnagy elsápadt: — Mi baja van a gyerekeknek?

Dinah, akibe a még mindig zokogó April hatalmasat csipett, bocsánatkérvően adta meg az információt:

— Túl nagy volt az izgalom. Nem valami erős, szegény kishugom.

— Orvost, orvost azonnal — türelmetlenül kiáltott Polly Walker. — Szegény gyerek!

Dinah lehajolt a „szegény kislányhoz” és sziszegő hangot hallott: — Haza!

— Majd én hazaviszem — közölte — nem... nem jó, ha ilyenkor idegenek jönnek a közelébe.

Archie, aki eddig tétlenül és irigyen állt ott, úgy vélte, hogy most hatásosan beavatkozhat a diskurzusba:

— Olyanok nagyon dühbe jön — mondta — és mindent összetör, ami a keze ügyébe kerül.

— Majd én viszem — ajánlkozott a főhadnagy.

Dinah felfogta April pillantását: — Oh, semmi szükség erre, köszönöm. Jót is fog tenni neki, ha jár egy kicsit. — Fölemelte a zokogástól rázkódó, törekeny kislányt és megfogta a karját. — Majd mi hazaviszük, anyu tud vele legjobban bántani.

— Anyu — nyöszörgött April — Anyu! — Anyu akarom!

— Nagyon helyes — törölte le izzadó homlokát Smith főhadnagy — vigyék csak haza a mamájához. Én majd később átjövök és akkor beszélgetünk. — April sírása lassan elhallgat, ahogy a gyerekek távolodtak és Smith részvétlenül sóhajtott fel: — Szegény gyerek!

Ahogy kikerültek a Sanford villa hallótávlatából, April megállt és mélyen fellelegzett: — Ne hagyjátok elfeleltetni — mondta testvéreinek —, hogy visszavonjan mindent a sok rosszat, amit a drámai tanárról mondtam.

— Elsősorban nem ártana, ha visszaemlékezne arra, milyen kifejezéseket használtál — használta fel az alkalmat Dinah.

— Ne légy ilyen idióta — pattant fel April — mi vagyunk a legfontosabb tanuk! Meg tudjuk mondani, mikor történt a gyilkosság — csak hogy egyelőre eszünk ágában sincs! Hátha alibit kell biztosítanunk valakinek?

— Oh — képedt el ennyi ravaszra Dinah — de kinek?

— Azt még nem tudom — ismerte el April —, de mindenesetre húzzuk az időt, ahogy csak tudjuk.

— Mondd nekem, nekem, nekem — ugrált izgalomban Archie — magyarul meg, mert nem értem, mit beszéltek itt összevissza!

— Majd megtudod — nyugtatta meg öccsét April.

Néhány pillanatra megálltak az ajtó mögött. Az írógép még mindig ugyanolyan tempóban kattogott.

— Valahogy csak összehozzuk a dolgot — sóhajtott fel April.

Dinah sötét szemé gondterhelte vált:

— Ma este egyedül fogok vacsorát főzni — mormogta —, hogy anyunak ne kelljen abbahagynia a munkát. A főtt sonkához készítek egy szószt, krumplipürét, salátát és diópuszserlit.

— Nem is igaz, nem tudsz diópuszserlit csinálni — vitáta Archie.

— De olvasni tudok — így Dinah — és itt a szakácskönyv. Ti ketten pedig gyertek velem a konyhába, mert még nagyon sok megbeszélésünk van. So' és fontos.

MÁSODIK FEJEZET

Marian Carstairs, alias — e pillanatban J. J. Lane — végigpillantott a vacsoraasztalon és magában boldogan számbavette kicsinyeit. Egy - kettő - három, hárman vannak a drágák. Elégedetten sóhajtott fel.

Hőfehér csipkeabros borította a gyertyafényes asztalt, melynek közepét sárga rózsacsokor díszítette. A sonka olyan puha volt, hogy széjjelomlott a számban, a krumplipüré habos és könnyű, a diópuszserli friss és ropogós volt. A salátá pedig egyenesen remekmű-számba ment.

April — a drága, kicsi April — vacsora előtt felvitt anyunak egy pohár sherryt és óh, milyen gyönyörű szavakat talált számára!

— Anyu, vedd a két pongyolát, abban olyan csinos vagy! Engedd meg, hogy én fésüljelek meg ma este! Anyuci, tegyél fel egy kis harcifestéket, tudod, mennyire szereted, ha szép vagy! — Végül pedig: — Oh anyu, hadd tüzzem hajdba ezt a rózsaszínű rózsát.

Hát volt már valakinek, valaha a világon ilyen három tündéri gyereke? Okosak, szépek és jók. Marian boldogan rájuk mosolygott és komisz banyának érezte magát, mert időnként veszekedett velük.

De — tudja Isten — valahogy ez a ma esti tökéletes viselkedés vezetett üttöt a fejébe! Ugy rémlett, mintha már látta volna csemetéit ilyen gyanúsan anyagiakkak.

A multak tapasztalatain okulva azt sejtette, hogy valami fontos terv kerül ma asztalra. Ismét felsóhajtott, de már nem olyan boldogan. Az ilyen tervek rendszerint dicséretreméltóak, abszolút érthetőek, de többnyire igen drágák voltak és megzavarták munkájában.

— Miféleképpen refendben? — fordult Dinah Aprilhoz. — Tőfőkélekfelefen — hadarta April boldogan.

— Beszéljetez tisztességes, érthető nyelven — szólt rájuk tőle telhető komolysággal Marian.

— Dehát ez remekül érthető — vitáta Archie — ez a fanyelv. Rögtön megmagyarázom: egyszerűen minden szótág után...

— Pofófát befelfogni — vágott közbe April és bokánrúgta öccsét. Archie morogva elhallgatott.

Mikor vacsora után April jelentette, hogy a kávé a szalomban szervírozta, Archie pedig lovagiasan ellátta anyját cigarettával, hamutartóval és gyufával, Marian Carstairs meg volt győződve arról, hogy gyanuja alapos volt. És mégis... hogyan lehet hátsó gondolatokat feltételezni egy ilyen ártatlan, angyalarcu kislányról, mint amilyen April?

— Fáradság nézel ki, anyu — így Dinah — nem akarsz a lábaid alá egy számolyt? — és már hozta is.

— Túlsókat dolgozol — aggódalmaskodott Archie.

— Igaza van Archienak — szólt meg most az „angyalarcu” April — legfőbb ideje volna, hogy kicsit kiphend magad. De valami olyan kikapcsolódásra volna szükséged, aminek hasznát láthatod majd a munkában.

Marian gyanakvása nőttön-nőtt. Arre kellett gondolnia, amikor mindhárom gyereke buváriecskéket vett — viszont be kellett ismernie, hogy akkoriban dolgozott legsikeresebb művének, amelynek érdekessége éppen abban rejlett, hogy a gyilkosság áldozatát buvárlötényben érte a halálos szúrás. De vajjon...

— Anyu — kérdezte élesen April — mondd csak, ha egy hölgyet meggyilkolva találnak saját lakásában, pár perccel később pedig egyszerre csak megjelenik egy filmsztár, aki azt állítja, hogy teára volt hivatalos az áldozathoz és valaki hallott két lövést, de a hölgyet csak egy lövéssel ölték meg és a férjét nem találják sehhol és nincs neki alibije, de ha világos az, hogy sem a férj, sem a filmsztár a gyilkos, akkor... akkor a te véleményed szerint ki ölte meg a nőt?

— Jóságos Isten — sóhajtott fel Marian megdöbbenve — hol olvastad ezt a bődületes számszámot?

— Egyáltalán nem számszám — kuncogott Archie, miközben fel-le ugrált a diványon. — És nem is olvastuk, hanem láttuk!

— Archie! — szólt rá komolyan Dinah, majd anyjához fordult: — Igen anyu, itt történt a szomszédban, ma délután.

Marian tágrányította szeméit, majd szigorúan pillantott a gyerekekre:

— Eszem ágában sincs bedőlni nektek!

— De anyu, becületszavamra így volt. Nem kell, hogy bedőljen nekünk, olvassd el az újságot, az estilapban már benne van. Archie, hozd csak be, kint van a konyhában.

— Mindig csak én szaladgáljak — morgott Archie, de már jött is az újsággal. Marian olvasni kezdett, majd megszólalt:

— Mrs. Sanford! Vajjon ki ölte meg?

— Eppen erről van szó — kapott rajta April — senki se tudja. A rendőrségnek van valami link feltevése, de persze, mint mindig, most sincs fogalmuk semmiről.

Ráterítették az újságot az asztalra és körégyűltek. Ott volt a Sanford villa fényképe, néhány portré Flora Sanfordról és eltűnt férjéről és egy hatalmas, ragyogó felvétel Polly Walkerről a következő címmel: „Filmsztár ledezi fel a gyilkosságot.”

— Polly Walker nem sztár, csak egy kis színésznő — biggyesztette le a száját Marian.

— Kis színésznő volt, — jegyezte meg bölcsen April — most már sztár. Legalábbis az újságban az.

Wallace Sanford — a férj — szokatlanul korán hagyta el irodáját és a 4:47-es vonattal indult haza. Azóta senki se látta. A rendőrség nyomoz utána. Polly Walker találta meg az áldozatot és pontban öt órakor telefonált a rendőrségre. Rablásnak vagy erőszakoskodásnak semmi nyoma.

— Pont itt a szomszédban — mormolta Marian.

A három gyerek arca egyszerre felderült.

— Hát nem volna remek — szólt April Dinahnak — ha anyu megtalálná a rejtély megoldását? Képzeld csak el, micsoda reklám volna ez a könyveinek!

— Nincs itt semmiféle rejtély — szólt közbe Marian, összehajtván az újságot. — A rendőrség nyilván hamarosan megtalálja Mr. Sanfordot. Az ilyesmiben igen ügyesek.

— De anyu — mondta Dinah — nem Mr. Sanford tette!

— Hát ki? — nézett rá zavartan Marian.

— Na látod anyu, hát ez a rejtély, — diadalmaskodott April. Mélyet lélegzett és egyszerre hadarni kezdett: — Idehallgass! A rendőrség mindig gyanúsít valakit, mint most is szegény Mr. Sanfordot, de a végén mindig kiderül, hogy tévedtek. Szükség van valakire, aki megtalálja a gyilkost. Mint pl. Don Dreal, a J. J. Lane detektívje.

Marian egyszerre mindent megértett: vacsorát, rózsákat az asztalon, diópuszserlit és gondoskodást. Legalábbis azt hitte, hogy érti.

— Hát idehallgassatok — jelentette ki komolyan. — Az egész dolog igen egyszerű. Mr. Sanford agyonlőtte a feleségét és szökni próbál. Nem mintha elítélném érte, mert borzalmas egy nőszemély volt —, de nekem semmi közöm az egész ügyhöz. Ez a rendőrség gondba, nem az anyém. — Orájára nézett. — Vissza kell mennem a munkámhoz.

— Jaj anyu — kiáltott fel kétségbeesetten Dinah — anyu, kérlek szépen! Gondolkozz legalább egy kicsit rajta! Hát nem látod, micsoda óriási szerencse lehet ez?

— En csak azt látom, hogy meg kell keresnem a kényerünket — válaszolta Marian. — Pénteken át kell adnom a kiadónak a könyvet és még csak a kétharmadával vagyok készen. Nincs időm más emberek dolgaival törődni. De még ha volna időm, akkor sem volna kedvem hozzá.

Dinah csalódottan érezte magát, de még nem adta fel a reményt. Ha az ő érveit csödtől mondanak, még mindig itt van az utolsó fegyver: April könnyel. Ez mindig hatott. — Anyu, gondolj csak a reklámra! Gondolj arra,

hogy kapkodnak a könyveid! Akkor pedig...

E pillanatban megszólalt a csengő. Archie rohant ajtó nyitni. A nyitott ajtóban állott Bill Smith rendőrfőhadnagy, a gyilkossági osztály vezetője, mögötte pedig O'Hare őrmester.

April lopva rápillantott anyjára és meg volt elégedve. Igen, pont egy ilyen aglegénynek való család: a rózsaszínű rózsáknak éppen eltakarja a szürke csíkot a hajában, aracán édesen pirosított a diszkrétén felrakott rouge, a kék pongyola pedig kimondottan cuki volt.

— Bocsánatot kérek a zavarásért — udvariaskodott Bill Smith — a rendőrségtől vagyunk, — bemutatva saját magát és az őrmestert.

— Igen — szólalt meg Marian és hangjában benne volt, hogy a látogatást nemcsak zavarásnak, de kellemetlennek is minősíti. Egy szóval sem kérte az urakat, hogy fájradjanak beljebb és foglaljanak helyet, hanem ismételtelen az órájára nézett.

Dinah mélyet sóhajtott. Jaj, amikor anyura így rájön a munkáduh! Felöltötte legragyogóbb mosolyát: — Nem foglalnának helyet? — kérdezte bájosan.

— Nagyon köszönöm — válaszolta Smith hadnagy és leült. Elismerően nézett körül a szobában.

— Parancsol talán egy kávét? — csipogta April.

— Nem kérünk — sietett beleszólni az őrmester, mielőtt a hadnagy kinyithatta volna a száját. — Ez egy hivatalos látogatás.

Bill Smith megköszönte a torkát: — Az önök szomszédságában megöltek valakit és én vezetem a nyomozást.

— Fogalmam sem volt az egészről pár perccel ezelőtt, amikor az újságban olvastam — válaszolta Marian — úgy, hogy legnagyobb sajnálatomra nem lehetek segítségére. Nagyon el voltam foglalva egész délután. — Majd nyomatékosan hozzátette: — Sőt e pillanatban is nagyon sok dolgom van.

— Anyu detektívregényeket ír — sietett információkkal szolgálni Dinah — még pedig a legjobbakat.

— Sohasem olvasok detektívregényt — mondta hűvösen Bill Smith — ki nem állhatom őket.

Marian felhúzta a szemöldökét: — Mi a kifogása ellenük?

— Az, hogy olyan emberek írják, akiknek fogalmuk sincs bűnügyi kérdésekről. No és az, hogy hamis képet nyújtanak a rendőrségről.

— Ugyan, mit nem mond! — jegyezte meg Marian jegesen. — Hát kijelentem önnek, hogy mindazok a rendőrségi nyomozók, akiket ismerek...

Archie nagyon prüszkolt, Dinah pedig ismét Bill Smith-hez fordult:

— Igazán nem inna egy kávét? — April pedig tovább csavart egyet a diskurzuson: — Ami ezt a mostani gyilkosságot illeti...

— A gyerekek hallották a lövéseket — szólt most közbe az őrmester — úgy, hogy igen fontos tanuk. Szükség lesz a tanuvallomásukra.

— Nyilván boldogan meg is tesszik, ha eljön az ideje — világosította fel Marian az őrmestert. — Ami azt illeti, nem hiszem, hogy bárki is meg tudná őket akadályozni ebben.

Smith rendőrfőhadnagy ismét megköszönte a torkát és arra gondolt, hogy egyik feljebbvalója egyszer „megnyerőnek” minősítette a modorát. Szívesen rámosolygott Marianra: — Mrs. Carstairs — mondotta, amilyen megnyerően csak tudta — teljesen megértem, mennyire kellemetlen önnek ez a história, de meg vagyok győződve, hogy segítségünkre lesz.

— Hogyne — szólt Marian szárazon — sőt, új ruhát veszek nekik, hogy jól fessenek a tanuk padján. Most pedig...

— Idehallgasson nagysád — vágott közbe udvariatlanul O'Hare, aki sohasem hallott arról, hogy az ember modora megnyerő is lehet. — A maga gyerekek az egyetlenek, akik hallották a lövéseket és csak ők tudják az időpontot megállapítani. Erre pedig szükségünk van.

— Pont abban a pillanatban néztünk az órára — sietett közölni April, könyörgő pillantást vetve anyjára —, hogy lássuk, nem kell-e még odatenni a krumplit.

— Nos jó — sóhajtott fel Marian. — Meséljetez el mindent, amit tudtok és fejezzük be az egész dolgot.

Archie hirtelen leugrott a szék karfájáról, amelyen ült: — Ugy történt — kezdte el, de váratlanul elhallgatott és vinnyogva tapogatta karját, ahol April beleszippent.

— Hafagyafatotok efengem befeszéfélni — hadarta April.

— Beszélj tisztességesen — szólt rá csemetéjére Marian.

April kissé zavartnak és elgondolkodottnak látszott. Odalépett Smith hadnagyhoz és gyönyörű szemében feltörni akaró könnyek fenyegetek. — Epp az órára néztem, hogy lássam, nem kell-e még odatenni a krumplit. Ugyanis háromnegyed ötkor kell betenni a sütőbe. Miután látam, hogy még csak félöt van, ismét kimentem a verandára.

Bill Smith és az őrmester hitetlenül néztek össze.

— Nem is igaz, nem te tetted oda a krumplit — szólt közbe Archie — Dinah tette oda!

— Bementem megnézni az órát — folytatta April a zavar legkisebb jele nélkül —, hogy lássam, oda kell-e már tennie Dinahnak a krumplit.

Dinah gyilkos pillantást vetett öccsére, mire az sürgősen befogta a száját.

Bill Smith biztatóan rámosolygott Aprilra: — Nagyon kérék kislányom, gondolkozzál egy kicsit erősen. A gyilkosság nem gyerekjáték. Azt az embert, aki elveszi egy másik ember életét, meg kell büntetni. Te okos kislány vagy és ezt meg kell értened.

April komolyan, odaadással viszonzta a rendőrtiszt pillantását, mire az, most már biztosabb talajt érezve lábál alatt, folytatta: — Nagyon komoly büntényről van szó és valószínű, hogy a lövések időpontjának megállapítása lehetővé teszi a gyilkos letartóztatását. Látod ugye, mennyire fontos, hogy pontosan tudjuk az időt. No persze, tudtam, hogy megértés engem. Nagyon édes, értelmes, jó kislány vagy. Mondd meg szépen, hány óra volt?

(Folytatás szerdán)